

Møte onsdag den 26. april kl. 10

President: **T h o r b j ø r n J a g l a n d**

D a g s o r d e n (nr. 64):

1. Spørretime
  - muntlig spørretime
  - ordinær spørretime

Presidenten: Representanten Anders Anundsen vil framsette et privat forslag.

Anders Anundsen (FrP) [10:02:08]: Det er en glede å legge frem forslag fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Per Ove Width, Kåre Fostervold, Per Sandberg, Arne Sortevik og meg selv om fullstandard firefelts E18 fra Larvik til Telemarks grense.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Spørretime

- *muntlig spørretime*
- *ordinær spørretime*

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsminister Jens Stoltenberg vil møte til muntlig spørretime.

Statsministeren er til stede, og vi kan starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg. –

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Dagfinn Høybråten.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:03:20]: Palmesøndag gikk utenriksministeren ut med en erklæring om Norges linje i støtten til de palestinske områdene og til den nye Hamas-regjeringen. Gahr Støres erklæring var helt i tråd med det Regjeringen tidligere hadde informert Stortinget om, og den var helt i tråd med de grunnleggende krav som det internasjonale samfunn, FN, EU, USA, Russland og viktige arabiske land, har stilt: Hamas-regjeringen må ta avstand fra vold, de må anerkjenne Israels rett til å eksistere, og de må godta inngåtte avtaler.

Bistand er viktig for å sikre utvikling i de palestinske områdene, og Norge må fortsatt gjennom andre kanaler sørge for at hjelpen kommer til dem som trenger den. Men vi kan ikke kanalisere bistand gjennom en regjering som ikke tar klart avstand fra vold og terror, og som har utslettelse av staten Israel som mål.

Men så er vi vitne til noe selsomt. Det blir strid i SV om utenriksministerens uttalelse, og en annen statsråd i hans departement kommer med en presisering på departementets egne nettsider i ti fotnoter til utenriksministerens

erklæring for å forklare hva Gahr Støre egentlig mente. Statsministerens forsøk på å rydde opp fører bare til økt forvirring. Det settes i gang en underskriftskampanje mot utenriksministeren, der en rekke sentrale tillitsvalgte i regjeringspartiene skriver under. Statsministeren rykker ut på nytt, uten at det hjelper. Utenriksministeren innkalles på teppet, over NRK, av en av Arbeiderpartiets stortingsrepresentanter. Det hele kulminerer med at de to statsrådene går ut med en felles pressemelding om hva de egentlig har ment og mener. Det er visst ikke slutt ennå, skal vi tro dagens nyhetssendinger. Det er gruppemøter i dag.

Den regjeringsvennlige Dagsavisen oppsummerte det slik i går:

«De siste ukene har det hersket kaos og politisk strid mellom regjeringspartiene rundt Norges støtte til palestinerne.»

Dette tror jeg dessverre er en treffende beskrivelse, men det er ille. Verre er det at det skjer på utenrikspolitikens område, der det er viktig at vi framstår med en klar linje. Det verste er at det ikke er første gang SV setter Regjeringen i forlegenhet på dette området. Vi husker Afghanistan. Vi husker boikott av Israel, og nå har det skjedd igjen.

Mitt spørsmål til statsministeren er: Hvordan vil statsministeren utøve sitt lederskap framover for å innfri valgloftet om at det skulle bli slutt på spill, spetakkel, omkamper og alt det tøvet, som han sa i en NRK-debatt den 16. august i fjor? Hvordan vil han innfri dette på utenrikspolitikens område?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:05:42]: Jeg takker for spørsmålet.

Jeg forstår at representanten Dagfinn Høybråten prøver å lage et politisk spill ut av noe som faktisk er veldig klart og tydelig. Det er nedfelt i ti punkter, og det er en balansert tilnærming til hele Midtøsten-konflikten, noe vi mener er helt nødvendig. Det handler for det første om at vi fortsatt skal arbeide for en fredelig løsning i Midtøsten. Vi er tilhengere av en tostatsløsning, dvs. at vi skal ha en levedyktig palestinsk stat, og vi skal ha en israelsk stat innenfor internasjonalt anerkjente grenser. Så skal vi fortsette med å støtte det palestinske folket. Vi skal gjøre det på minst samme nivå som vi har gjort i tidligere år. Vi skal gjøre det gjennom FN og gjennom frivillige organisasjoner. Jeg har invitert palestineres president, president Abbas, til Norge og møter ham senere i dag, nettopp for å diskutere andre måter for kanalisering av bistand, bl.a. til helsevesenet, gjennom myndigheter og organer som er under presidentens kontroll.

Når det gjelder den direkte budsjettstøtten, som utgjør en mindre del, i underkant av 20 pst. av den samlede norske bistanden til det palestinske folk, har vi sagt at vi vil avvente nye utbetalinger. Det var en utbetaling i mars på 10 mill. dollar, nesten 70 mill. kr. Vi vil avvente spørsmålet om nye utbetalinger til vi ser hva slags politikk den nye Hamas-regjeringen faktisk gjennomfører. Vi støtter kravene som hele det internasjonale samfunnet har formulert, om at Hamas må avstå fra vold, anerkjenne staten Israel og respektere internasjonale avtaler, akkurat som vi stiller

krav til Israel om å respektere FN-resolusjoner og trekke seg tilbake fra okkupert land.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:07:47]: Dette er greie avklaringer fra statsministerens side når det gjelder sakens innhold. Men jeg må si det er en inntil frekkhet grensende frimodighet statsministeren nå viser ved å påstå at det er opposisjonen som har satt i gang dette spillet rundt denne saken.

Var det opposisjonen som la ut ti fotnoter til utenriksministerens erklæring på Utenriksdepartementets hjemmesider? Nei, det var statsråd Solheim i statsministerens egen regjering.

Var det opposisjonen som satte i gang en underskriftskampanje som har fått tilslutning fra ledende representanter fra samtlige regjeringspartier? Nei, det var regjeringskoalisjonens egne folk.

Var det opposisjonen som fant det nødvendig å kalle inn til Stortinget? Nei, det var det ikke, for Regjeringen hadde vært i Stortinget og redegjort for synspunktene sine og fått tilslutning i Stortinget.

Så dette har med respekt å melde den rød-grønne alliansen klart å stille i stand selv. Det som er alvorlig, er at statsministeren ikke erkjenner det. Og det er enda mer alvorlig at det ikke er første gang det skjer. Jeg gjentar spørsmålet: Hva vil statsministeren gjøre for at det blir forutsigbarhet og klarhet på utenrikspolitikkens område, og at det utøves lederskap?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:09:02]: Å fortsette å lede en regjering som har klare standpunkter, f.eks. i Midtøsten-konflikten. De punktene som utviklingsministeren har lagt fram, er jo ikke noe som står i strid med det utenriksministeren har lagt fram. Det er felles punkter. De utfyller hverandre, og det er akkurat det samme politiske budskapet. Så det at ulike statsråder formulerer Regjeringens politikk, så lenge det er den samme politikken som formuleres, kan jeg overhodet ikke se er noe problem.

Når det gjelder å møte i Stortinget, er det helt riktig at Regjeringen har redegjort for disse tingene i Stortinget. Det er selvsagt i tråd med hva vi har redegjort for i Stortinget, det Regjeringen sier, det jeg sier, og det utenriksministeren sier. Men vi er selvsagt når som helst beredt til å utdype, begrunne og argumentere for de standpunktene. Derfor er det ikke snakk om å komme inn på teppet, men det er snakk om en helt ordinær politisk behandling at vi redegjør løpende for våre standpunkter og synspunkter, og det mener jeg er en del av en politisk prosess. Det er altså ikke noe problem at man har en gjennomgang av f.eks. Midtøsten-politikken.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Morten Høglund.

Morten Høglund (FrP) [10:10:18]: Statsministeren sier at Regjeringen har vært klar og tydelig. Representanter fra regjeringspartiene i denne sal har tydelig ikke oppfattet den klarheten og tydeligheten. Det har vi fra oppo-

sisjonen oppfattet. Vi oppfattet tidlig hva Regjeringen mente, og har i grunnen i hovedtrekk vært enig med Regjeringen. Men så kommer det forsøk på omkamp etter omkamp. Representanten Høybråten har referert til en del av dette.

Er statsministeren komfortabel med situasjonen slik den har utviklet seg? Er han komfortabel med at norsk utenrikspolitikk er gjenstand for en drøfting på denne måten? Arbeiderpartiet har mye av æren for at det har vært bred enighet – i hvert fall i forhold til omverdenen – om viktige deler av norsk utenrikspolitikk. Er det nå i ferd med å rakne?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:11:11]: Svaret på det spørsmålet er nei. Det er heldigvis bred enighet, og det er også klart forankret. Det er forankret i Stortinget ved flere anledninger hva denne regjeringen mener om Midtøsten-politikken, og vi har fått bred tilslutning i Stortinget for det, senest i forbindelse med den utenrikspolitiske redegjørelsen og i andre konsultasjoner med Stortinget. Der har representanten Høglund helt rett, det er enighet om og tilslutning til den politikken Regjeringen har framført i Stortinget.

Punkt 2: Den politikken er beskrevet og argumentert for og presentert i ti punkter, en felles pressemelding fra utviklingsminister og utenriksminister, og det er i tråd med det vi har redegjort for i Stortinget.

Punkt 3: Det er heldigvis slik at vi i Norge har debatt om utenrikspolitikk. Jeg mener at det faktisk er en styrke ved norsk utenrikspolitikk at den også er gjenstand for diskusjon. Jeg tror vi simpelthen bare må se det som noe positivt at det er diskusjon, ulike vurderinger, ulike synspunkter både i den allmenne offentlighet og i ulike partier, inklusiv regjeringspartiene. Men så lenge Regjeringen har en klar holdning og klare standpunkter som er forankret i Stortinget, er det ikke noen tvil om hva som er Regjeringens og Norges syn, og det skal vi framføre bl.a. i møte med president Abbas i dag.

Presidenten: Erna Solberg – til oppfølgingsspørsmål.

Erna Solberg (H) [10:12:39]: Jeg er i grunnen glad for at vårt land har opparbeidet seg betydelig fredsmeklingskompetanse. For øyeblikket virker det som om den trengs innenlands, og at den trengs i Regjeringen.

Jeg har lyst til å si at det er mange som har uttalt seg klart og tydelig i den diskusjonen som har foregått mellom de tre regjeringspartiene. Noen av dem som har uttalt seg mest klart og tydelig, har presentert noe av det mest historieløse, noe av det mest respektløse mot ofrene for nazismen, som jeg har sett på trykk på lenge. Jeg refererer til en del av statsministerens politiske grunnlag i denne sal, nemlig SVs stortingsrepresentant Hallgeir Langeland og hans uttalelser om at Israels politikk dreier seg om det samme som nazismen drev på med, nemlig å skaffe seg såkalt Lebensraum.

Er statsministeren stolt over å lede en regjering hvor en del av grunnlaget har den typen holdninger som grenser til

antisemittisme, eller har han tenkt å gjøre noe med det, f.eks. overfor SVs leder i Regjeringen?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:13:47]: Jeg er stolt av å lede en regjering som fører en aktiv politikk for fred i Midtøsten, og som har en klar politikk på at vi skal anerkjenne staten Israel, men at vi samtidig stiller krav til staten Israel om å trekke seg tilbake fra okkuperte områder, stanse ulovlige bosettinger og respektere de sentrale FN-resolusjonene. Jeg er stolt av å lede en regjering som er opptatt av å støtte det palestinske folk, men samtidig stiller krav til Hamas-myndighetene om å avstå fra vold, anerkjenne staten Israel og respektere internasjonale avtaler. Så er det altså ikke noe nytt at det er medlemmer av regjeringspartiene som har et annet syn, men det endrer ikke Regjeringens syn. Regjeringens syn er klart. Og jeg er uenig med dem i regjeringspartiene som er uenig med Regjeringen – og det er Regjeringens syn som teller.

Presidenten: Jon Lilletun – til oppfølgingsspørsmål.

Jon Lilletun (KrF) [10:14:44]: Det er i den norske debatten, bl.a. fra opposisjonen innan regjeringspartia og fra ein del andre miljø, snakka mykje om at stans i støtta vil medføre store sosiale problem i dei palestinske områda. Ingen av oss ynskjer at det vert større sosiale problem i dei palestinske områda, og vi er heilt einige med Regjeringa i at det er nødvendig å unngå det, og at vi må finne andre kanalar for å hjelpe enkeltmenneske. Ingen kan gå inn for at enkeltmenneske skal kome dårlegare ut. Det vert sagt at det internasjonale samfunnet og den norske regjeringa bidreg til det, men det er nokon som bidreg mykje meir til det, og det er Hamas sjølv. Det må jo vere eit ansvar for Hamas at dei ikkje vil endre ein politikk som har som konsekvens at store delar av folket deira vil lide. Difor synest eg det er nødvendig å seie tydeleg i den offentlege debatten – eg håper statsministeren kan vere med på det – at Hamas har eit betydeleg ansvar for den lidinga som eventuelt kjem som resultat av at dei ikkje erkjenner og er villige til å følgje dei internasjonale krava, som er allmenn folkerett.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:15:59]: Jeg er helt enig med representanten Lilletun i at Hamas har et stort ansvar. Det er jo derfor vi også formulerer krav til dem. Det er helt i strid med hva vi står for, at man ikke greier å ta avstand fra selvmordsaksjoner, terroraksjoner, men kaller det selvforsvar. Og det er helt nødvendig for å videreføre Oslo-prosessen at man anerkjenner behovet for to stater i området, en palestinsk stat og en israelsk stat. Derfor må vi også kreve av Hamas at de anerkjenner den israelske staten.

Det er klart at den type holdninger som Hamas har gitt uttrykk for, bl.a. etter selvmordsaksjonen i Tel Aviv, gjør det vanskelig å få til økonomisk støtte. Ikke bare fra Norge, men fra hele det internasjonale samfunnet – EU og resten av det internasjonale samfunnet – blir det vanskelig å få til den type støtte når Hamas har de holdningene. Men mitt hovedbudskap i dag er at vi skal greie å opprettholde

minst samme støtte som tidligere, gjennom andre kanaler, og det er jo allerede også gitt et betydelig beløp til de palestinske selvstyremyndighetene før Hamas overtok. Så Norge skal ikke gi mindre støtte, Norge skal gi minst like mye, kanskje mer, støtte enn tidligere.

Presidenten: Lars Sponheim – til siste oppfølgings-spørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:17:41]: Jeg synes denne spontanspørretimen så langt har gitt en viss oppklaring. Statsministeren har gitt uttrykk for at han er uenig med dem som er uenige med ham, både i Regjeringen og i regjeringspartiene. Selv om en regjering selvsagt bør ha bare ett standpunkt, særlig i utenrikspolitikken, så synes jeg likevel det er greit og oppklarende at statsministeren sier det, for han har egentlig et mye mindre problem enn det han gir uttrykk for. Han har en klok utenriksminister, som har gitt uttrykk for landets utenrikspolitikk, og han har gitt støtte til ham. Det forhold at det er litt bakgårdsstøy i hans egen regjering fra SV i utenrikspolitikken, tror jeg ikke egentlig overrasker statsministeren. I så måte tror jeg statsministeren gjør noe fornuftig ved å si at det er tilfellet, men det kan vi leve med så lenge politikken ligger fast og den har forankring i Stortinget.

Jeg er opptatt av i denne vanskelige situasjonen at vi finner den kloke kombinasjonen av å være fast i forhold til den nye Hamas-regjeringen og å være inviterende til å finne gode løsninger. Vi må ikke komme dit hen at vi skyver Hamas-regjeringen og palestinerne i hendene på deler av verden som ikke står for den samme internasjonale rettsordenen som det vi gjør. Vil statsministeren sørge for, bl.a. i møtet i dag med den palestinske presidenten, å formidle fasthet i forhold til Hamas-regjeringen og invitere til de gode løsninger?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:18:28]: Jeg må si meg enig i alt det spørsmålsstilleren nå har sagt og gitt uttrykk for. Det er slik at politikken Norge fører, ligger fast, og den har bred og solid forankring i Stortinget.

Så er jeg samtidig enig i at det er viktig å finne den rette kombinasjonen av fasthet, både overfor Hamas og overfor Israel, og grunnlag for dialog og grunnlag for fortsatt å yte økonomisk bistand til det palestinske folk. Det er metoder for det, for hvordan Norge skal være med i det samarbeidet, for hvordan vi skal yte bistand på best mulig måte. Det er de virkemidlene og den teknikken vi skal drøfte i dag med president Abbas, nettopp for at Norge skal fortsette å spille en rolle både i forhold til fredsprosessen og i forhold til å hjelpe det palestinske folk.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Siv Jensen (FrP) [10:19:19]: I forrige uke hadde Regjeringen halvtårsfest. De skulle presentere en skryteliste over alt det Regjeringen skal ha rukket å gjøre i løpet av det siste halve året. Nå er det vel en del av oss som observerte det, som syntes det fortonte seg mer som et gravøl enn som en fest.

Jeg synes i den anledning at det kunne være interessant å spørre statsministeren lite grann om noen av de viktigste løftene Regjeringen gav, og som de brukte veldig mye tid i statsbudsjettet på å skape et inntrykk av ville løse opp i veldig mange av de utfordringene vi har. Et eksempel er de såkalte enorme overføringene til kommunene. Fremskrittspartiet foreslo for øvrig å overføre like mye, men vi tok ikke sjansen på, som Regjeringen gjorde, å nærmest skape et inntrykk av at nå skulle alle de tomme bassengene bli fylt, nå skulle det bli masse nye lærere i skolen, det skulle bli masse nye sykepleiere i eldreomsorgen, og mange kommuner skulle øke sosialhjelpssatsene. Det var ikke grenser for hva de milliardene skulle løse av problemer rundt omkring i Kommune-Norge.

Så kan vi lese i Dagbladet i dag om prissjokk i SV-styrte Nesodden, hvor prisen på skolefritidsordningen går opp fra 7 000 kr til 30 000 kr. Det kan altså ikke disse pengene ha blitt brukt til. Da synes jeg det kunne være interessant å høre statsministerens vurdering av stoda i Kommune-Norge nå, etter et halvt år med Stoltenberg-regjeringen, etter et statsbudsjett hvor Regjeringen skrøt hemningsløst av hvordan de skulle løse problemene i kommuneøkonomien gjennom disse overføringene.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:21:13]: Denne regjeringen har gjennomført mer av sin politikk på kortere tid enn svært mange andre regjeringer har greid i løpet av et halvt år. Vi har kommet veldig langt i å innfri valgloftene, og vi har gjort det vi sa vi skulle gjøre, med en gang.

For eksempel sa vi at vi skulle avvikle skattelettelsene og isteden bruke de store pengene på de store oppgavene, eldreomsorg, utdanning og velferd, og det gjør vi. 5,7 milliarder kr ekstra til kommunene betyr at kommunene nå har mer penger til skole. Det betyr at mange planlagte kutt, f.eks. her i Oslo kommune, hvor Fremskrittspartiet er med og styrer, er avblåst, og det er blitt påplussninger bl.a. til eldreomsorg og skole i mange kommuner som ellers ikke hadde hatt råd til det.

Det er ingen tvil om at når kommunene får mer penger, så blir det mer til det kommunene driver med, og nesten 80 pst. av kommunenes utgifter er til skole, helse og omsorg. Vi har satt ned barnehageprisen, og vi har gjort mye for å skape et mer menneskelig arbeidsliv. Vi har gjort mye for å bidra til en mer rettferdig fordeling, ved at de som har lite, f.eks. de som fikk kutt i arbeidsløshetsstrygden ved hjelp av Fremskrittspartiet, og de som ved hjelp av Fremskrittspartiet fikk dårligere uføretrygdordninger i forrige periode gjennom det som ble kalt midlertidig uføretrygd, nå har fått bedre ordninger, økning i dagpengene, økning i uføretrygden, som resultat av den nye regjeringen. Og vi har økt bostøtten. Og så har vi sørget for at de som har de høyeste inntektene, betaler mer skatt, mens med Fremskrittspartiets opplegg ville de med de høyeste inntektene betalt mindre skatt, fordi man hadde fått kraftig kutt i kapital- og formuesbeskatningen.

Så vi er i gang: Mer fellesskap framfor skattelette. Og vi er i gang med å bygge ut. Men vi har aldri lovet at alt skulle være på plass i løpet av de første seks månedene. Det vi har lovet, var at kursen skulle være en annen. Den

er en annen, og den er nettopp i den retningen vi sa: Pengene til velferd, til skole, til omsorg, til barnehager, istedenfor til dem som har nok fra før.

For øvrig er det oppsiktsvekkende at Fremskrittspartiet bruker SFO som eksempel, for Fremskrittspartiet er for å avskaffe all offentlig støtte til SFO og all offentlig støtte til barnehager, slik at barnehageprisen ville blitt omtrent 10 000 kr og alle SFO-ordninger vesentlig dyrere enn i dag.

Siv Jensen (FrP) [10:23:38]: Den talen der har statsministeren trent lenge på, hører jeg. Men det var altså ikke det jeg spurte om. Jeg spurte om hvor mange flere årsverk det hadde blitt i skolen, hvor mange flere sykepleiere det hadde blitt i eldreomsorgen, og hvor mange flere bassenger som nå var blitt fylt opp med de 5,7 milliardene. Det svarte ikke statsministeren på, til tross for at det var det jeg spurte om.

Så var det da også et annet viktig område i forbindelse med statsbudsjettet for 2006. Det var helsevesenet. Regjeringen skrøt uhemmet av sin satsing på helse, slik at vi skulle få behandlet flere pasienter. Så kan vi altså lese i Aftenposten i dag at vi nå har 227 korridorpasienter hver eneste dag ved landets sykehus, til tross for kravet om at ingen pasienter skal ligge i korridorer, og det i en situasjon hvor de fleste andre land det er naturlig for oss å sammenligne oss med, ikke har korridorpasienter. Hvordan forklarer statsministeren at Norge, som er et av verdens rikeste land, ikke klarer å løse de mest grunnleggende velferdsoppgavene, til tross for et statsbudsjett som statsministeren synes å være meget godt fornøyd med?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:24:30]: Fremskrittspartiet har stemt for tre statsbudsjetter og forhandlet fram tre statsbudsjetter, og i de tre statsbudsjettene de siste tre årene har Fremskrittspartiet vært med på å finansiere store skattelettelser og bevilget for lite penger til grunnleggende velferdsoppgaver. Fremskrittspartiet har altså et problem med å bestemme seg for hva de faktisk velger. Når vi ser at de må velge, velger de skattelette framfor velferd i samarbeid med de andre borgerlige partiene.

Når det gjelder hvor mange som kommer til å bli ansatt i helsevesenet eller i eldreomsorgen eller i skolene, er det slik at en driver nå og ansetter folk, så vi vet ikke i april 2006 hvor mange som kommer til å bli ansatt i norske kommuner i 2006. Det vet vi når året er omme. Men det vi vet, er at f.eks. Tønsberg, der Fremskrittspartiet styrer, eller Oslo, der Fremskrittspartiet er med på å styre, hadde varslet at det skulle bli færre ansatte innenfor viktige velferdsoppgaver, hadde varslet nedbemanning i eldreomsorgen f.eks. i Oslo. Og da de fikk pengene, sa de: Nå kan vi droppe det, nå kan vi beholde de ansatte. Så det blir i hvert fall vesentlig flere ansatte i eldreomsorgen med Arbeiderpartiets opplegg enn med det opplegget den borgerlige regjeringen hadde foreslått.

Siv Jensen (FrP) [10:25:38]: Jeg registrerer at statsministeren ikke vil svare på spørsmål.

Presidenten: Presidenten vil be representanten om å holde seg til det oppsatte opplegget, med at det blir oppfølgings spørsmål etter representanten Siv Jensens siste spørsmål, for å si det litt diplomatisk. Og første oppfølgings spørsmål kommer fra Harald T. Nesvik.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:26:13]: Jeg skal gi statsministeren mulighet til å svare på nettopp spørsmålet knyttet til det som har med problemet med korridorpasienter og med manglende bevilgninger til helsevesenet å gjøre.

Det som er åpenbart, er at det innenfor helsevesenet i hvert fall ikke blir flere årsverk. Her går vi nå mot en utvikling av flere typer tjenester innenfor sykehussektoren, i tillegg til at vi ser at kommunene ikke tar imot ferdigbehandlede pasienter som ligger i sykehus. Dette er det desidert dyreste leddet i helsevesenet, altså pasienter i sykehus, kontra det å få dem overført til sykehjemstjenestene og andre ting i kommunene. Dette skyldes i stor grad manglende sykehjemsplasser, i tillegg også selvfølgelig til organisatoriske problemer.

Spørsmålet mitt til statsministeren er: Vil han nå gripe fatt i den manglende samhandlingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten? For dette kan ikke bare tas av ett departement, Helsedepartementet, men må tas i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet. Vil statsministeren ta et initiativ nå, slik at vi kan få en ordening for korridorpatientene, så ferdigbehandlede pasienter skrives ut til den kommunen de hører hjemme i?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:27:22]: Ja, vi vil ta tak i den samhandlingen som er nødvendig mellom sykehusene og kommunene, mellom sykehjemstilbudene og sykehusstilbudene. Vi har sittet i et halvt år, og vi har gjort én veldig viktig ting: Vi har sørget for at mange kommuner, også fremskrittspartistyrte kommuner, har fått mer penger, slik at de slipper å kutte i eldreomsorgen og i sykehjemsutbyggingen. Da er det lettere å ta imot folk fra sykehus som egentlig bør være på sykehjem istedenfor på sykehus. Vi har altså tatt et betydelig skritt allerede i forhold til kommunene, som har ansvaret for sykehjem.

Det andre vi har gjort, er at vi har varslet at vi kommer med en stortingsmelding om eldreomsorgen. Dette handler jo i veldig, veldig stor grad om eldre som ikke får den pleie og omsorg de bør ha, som ofte har problemer med å få behandling på sykehus, slik de skal ha, og/eller blir liggende for lenge på sykehus fordi sykehjemstilbudet er for dårlig. Det er et hovedtema i den stortingsmeldingen vi legger fram om noen uker. Så vi er raske både til å handle når det gjelder penger, og til å legge fram nye planer.

Presidenten: Jan Tore Sanner – til oppfølgings spørsmål.

Jan Tore Sanner (H) [10:28:45]: Mye går heldigvis bra i Norge, og det gjorde det også i fjor, da Høyre satt i

regjering. Faktisk er det slik at det ble 2 000 flere årsverk i eldreomsorgen i 2005 med Høyre i regjering.

Men det er ingen tvil om at vi fortsatt har utfordringer. Det er behov innenfor velferdssamfunnet vårt. Det er behov for å satse mer på vei og infrastruktur. Det er behov for å satse mer på kunnskap og innovasjon. Men det blir like feil når Fremskrittspartiet vil løse alle problemer med enda mer oljepenger som når Arbeiderpartiet alltid vil løse utfordringene ved å øke skattene. Noe av det viktigste vi kan gjøre, er å stimulere veksten i økonomien, slik at det blir mer penger å fordele. Det har vi faktisk klart, for veksten i økonomien i fjor var på hele 7 pst. Det betyr at veldig mange av de milliardene som Stoltenberg nå deler ut, kom fordi man stimulerte veksten i økonomien. Og mitt spørsmål er: Hva vil statsministeren og Regjeringen gjøre for å bake kaken større, slik at vi faktisk får mer å fordele?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:29:54]: Det er helt riktig at mye går bra i Norge, og det har gått bra i Norge gjennom mange år, uavhengig av regjeringer. Jeg mener det er et poeng, og jeg understreket faktisk det også i valgkampen i TV-debatter, at det ikke er svart-hvitt, at det ikke er et sosialdemokratisk paradisi mot en borgerlig jammerdal, men det er valg det handler om – det handler om hvilken retning, hvilken kurs, hvilke verdier politikken skal bygge på. Det vi nå ser, er at politikken som nå føres, bygges på andre verdier. Retningen er en annen, selv om det selvsagt er uløste oppgaver. Den viktigste verdiforskjellen er at vi er opptatt av fellesskapet, at vi er opptatt av det spleiselaget som heter velferdssamfunnet, at vi ønsker å bruke pengene på det istedenfor skattelette, og der er det en ærlig uenighet mellom oss og Høyre. Vi mener simpelthen at det er viktigere med god eldreomsorg og god skole enn med nye milliarder til lavere skatt.

Så er det slik at det å investere i fellesskapet, enten det er i utdanning eller det er i veier, som denne regjeringen bruker mer penger på enn Høyre, bidrar både til velferd og også til verdiskaping. Norge, Sverige og Danmark er land som har et forholdsvis høyt skattenivå, men også høy sysselsetting, høy verdiskaping.

Presidenten: Hans Olav Syversen – til oppfølgings spørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:31:13]: I de debatter jeg deltok i i valgkampen, var det en sjeldenhet å høre at det ikke var en jammerdal med den forrige regjeringens innsats. Jeg er glad statsministeren synes det var ganske bra allikevel.

Det er kanskje forventningene til den nye regjeringen som Stoltenberg og hans regjering har store problemer med. Det skulle bl.a. skinne av eldreomsorgen før man skulle gi en eneste krone i skattelette. Rett etterpå presenterte Regjeringen et skatteopplegg som Landsorganisasjonen sa var helt usosialt og uakseptabelt. I tillegg greide man bl.a. å kutte på utdanningsinstitusjoner som skal sørge for at vi har nok sykepleiere og lærere, som jo denne regjeringen sier den er opptatt av. Forstår statsministeren

(Syversen)

dem som mener at de rød-grønne faktisk forlovet seg i valgekampen i sin iver etter å få til et regjeringsskifte?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:32:19]: Da jeg drev valgkamp, ble jeg mer og mer klar over at det absolutt var en mulighet for at vi kunne vinne valget. Derfor ble jeg mer og mer opptatt av å ta noen klare, jeg vil si, forbehold, i den forstand at jeg var veldig klar i flere debatter – jeg husker spesielt en gang i Tabloid hvor jeg understreket alt det vi ikke kom til å greie å gjøre i løpet av ett år, to år og i hvert fall ikke i løpet av et halvt år, faktisk ikke i løpet av en hel stortingsperiode. Så jeg garanterte ikke, og jeg understreket faktisk at det kom til å være problemer på mange viktige samfunnsområder også i 2009, selv om vi vant.

Men det jeg lovet, var at vi skulle få en annen kurs, og at vi skulle bruke pengene på andre ting enn det den forrige regjeringen gjorde. Det viktigste i den forbindelse var altså at vi ville avlyse skattelettelsene og bruke de pengene på skole og eldreomsorg. Det løftet har vi holdt. Det er en helt annen kurs, det er en helt annen retning, og det er massevis av Kristelig Folkeparti-ordførere som er veldig glad for at Arbeiderpartiet sitter i regjering sammen med Senterpartiet og SV, istedenfor at Kristelig Folkeparti sitter der sammen med Høyre og fortsetter å bruke penger på lavere skatt istedenfor å gi mer penger til skole og eldreomsorg i kommunene. Så vi holdt (presidenten klubber) det løftet vi gav, nemlig å endre kursen. Den er endret, men vi er ikke i mål.

Presidenten: Presidenten vil si at det er greit med forbehold, bare det ikke går for mye ut over taletiden.

Lars Sponheim – til oppfølgingsspørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:33:42]: Men jeg kan bekrefte at statsministeren helt mot slutten av valgkampen tok noen forbehold innenfor taletiden. Det var imidlertid på et tidspunkt hvor den valgkampmaskinen han ledet ut i kringler og kroker, fortsatt skapte forventninger som han nok ikke klarte å ta ned med det. Det var oppportunt for ham selv å kunne vise til det nå, men det er nok slik at den regjering han leder og dens partier, skapte forventninger som de nå ikke kan innfri. Det tror jeg er bakgrunnen for litt av den betydelige turbulens vi nå har i norsk politikk, og velgerforskyvninger og frustrasjoner. Det er en forventningskrise, og det illustreres ved at politikk er mye retorikk og kanskje mindre forskjeller. Når det gjelder den store forskjellen – «fellesskap» eller «skattelette», som er de mest brukte ordene til statsministeren – er det altså skatteinivået i 2004 og skatteinivået i 2005 som er forskjellen i forhold til den såkalte skatteletten. I dette rommet skal altså det store fellesskapet skapes, og det tror jeg er vanskelig å få den brede forståelsen for. Ser statsministeren at han har bidratt til å skape forventninger som virkeligheten nå gjør at det er vanskelig for ham å innfri?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:34:47]: Jeg står ansvarlig for det jeg har sagt, og det jeg har sagt, er nett-

opp det jeg nå sier i denne spørretimen – jeg har sagt det etter valget og før valget – og det er at vi gjør andre valg, vi foretar andre prioriteringer enn den forrige regjeringen. Men vi har aldri lovet, og jeg kommer aldri til å love, at alle problemer blir løst – jeg har for mye erfaring med hvor komplisert den gjenstridige virkeligheten egentlig er. Men det betyr jo ikke at det er uvesentlig hvem som styrer. For hvis to skip forlater samme havn, og kursen er ulik, er kanskje ikke avstanden så stor de første dagene og den første tiden, men når de over tid seiler over hele havet, blir det stedet de ender opp, veldig forskjellig. Det var det dette valget handlet om, hvilken retning samfunnsutviklingen skal ha. Nå har den en annen retning – rettferdighet, fellesskap – enn den retningen den hadde under den forrige regjeringen. Over tid blir forskjellene svært store. For de arbeidsløse, som har fått mer i ledighetstrygd, for de kommunene som har kunnet ansette flere i eldreomsorgen, for de skolene som har sluppet å kutte i spesialundervisningen, er forskjellene vesentlige.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Erna Solberg (H) [10:36:10]: Jeg synes det forrige svaret til statsministeren var interessant. Rettferdighet og fellesskap er to viktige verdier.

Jeg har lyst til å begynne med å gratulere statsministeren. Gratulerer med ny bil! Det er alltid hyggelig å få ny bil – i vanskelige tider er det ofte hyggelig å shoppe også. Det avhjelper tingene litt. En moderne Mini Cooper er en fin bil. Jeg mener at det er ingen tvil om at det er innenfor det regelverket som gjelder, og jeg har ingen problemer med at statsministeren har gjort det i utgangspunktet. Men det er ganske viktig at det illustrerer et poeng om oppfatelsen av rettferdighet, nemlig at det er blitt for dyrt for folk i Norge å skaffe seg en Mini Cooper, eller en Volvo SUV, som olje- og energiministeren har skaffet seg. Både Stoltenberg og mange andre i vårt samfunn klarer å løse det ved å spare penger gjennom å ha firmabil. Men svært mange andre betaler de skattene og avgiftene, som bl.a. bidrar til å finansiere våre lønninger o.a. – de kommer bl.a. fra de bilavgiftene som innbetales. Hvis norske bilavgifter hadde vært lavere, ville norske biler vært billigere, og flere mennesker kunne fått seg trygge, nye og faktisk også mer miljøvennlige biler.

Mitt spørsmål til statsministeren er: Ut fra den debatten som har vært de siste ukene, ut fra forståelsen av at det er behov for, bl.a. i Distrikts-Norge, å ha trygge, sikre, firehjulsdrevne biler – slik som olje- og energiministeren mener han trenger – ville det ikke ha vært et poeng å senke bilavgiftene?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:38:00]: Det vi har sagt om bilavgiftene, er at vi ønsker å legge om bilavgiftene i en mer miljøvennlig retning. Det betyr bl.a. at biler som bruker mindre drivstoff, mer miljøvennlige biler, er vi opptatt av skal komme rimeligere ut, og vi ser på måter å få til det på nå.

For øvrig er det jo slik at Erna Solberg har sittet fire år i regjering. Høyre har hatt finansministeren, og det er vel

ikke slik at folk opplever at det er veldig rimelige biler som er resultatet av de fire årene. Tvert imot så beholdt man et ganske høyt nivå på bilavgiftene, og man gjorde ingen ting med bensinavgiftene i den perioden Høyre satt i regjeringskontorene.

Vi lover en mer miljøvennlig innretning av bilavgiftene, men vi kommer ikke til å love noen generell senkning av det allmenne nivået. Det skyldes simpelthen at vi mener det er riktigere å bruke penger på skole, eldreomsorg og veiutbygging, der vi satser mer enn Høyre, enn å bruke penger på den type omfattende avgiftslettelser. Jeg har merket meg at Høyre ikke har vært noen pådriver når de er i posisjon, men med en gang Høyre kommer i opposisjon, blir Høyre en pådriver for f.eks. lavere bensinpriser, noe de ikke gjorde noe som helst med da de satt i regjering.

Erna Solberg (H) [10:39:25]: Jeg er i grunnen ganske glad for å ha presidenten i ryggen i dag, for i 2002, som Arbeiderpartiets leder, sa han at en viktig sak for Arbeiderpartiet burde være å senke bilavgiftene. Jeg er helt innforstått med at vi ikke gjorde det i de fire årene vi satt i regjering. Fra sin forrige regjeringperiode hadde Stoltenberg gitt oss en for lang liste av skatter og avgifter som måtte senkes først for å få tilbake dynamikken i norsk økonomi. Men det er slik at dersom vi skal legge om et skatte- og avgiftssystem for bil, er faren med en omlegging bare i miljømessig retning at de sikre bilene blir dyrere. Folksam, det svenske forsikringsselskapet, har gjort beregninger som viser hvor mange liv som kan spares. Omsatt til norske forhold er det slik at hvis hele vår bilpark hadde vært fra etter år 2000, hadde vi kunnet spare 100 liv i trafikken i Norge på grunn av sikrere biler. Faren med å gjøre en omlegging, som Høyre også er enig i, men vi ønsker også å senke bilavgiftene, er at man ikke får sikrere biler i Norge, og man får flere drepte. Bekymrer det statsministeren?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:40:38]: Jeg er veldig bekymret over trafikksikkerheten, og basert på den kunnskap som alle fagfolk har skaffet denne regjeringen, og som den forrige regjeringen helt sikkert var kjent med, er det mye viktigere å investere i veier. Derfor har vi sørget for økte veiinvesteringer, økte samferdselsinvesteringer, sammenliknet med det den forrige regjeringen både fikk vedtatt og la opp til. Jeg er faktisk stolt av at det måtte en regjering med SV, Senterpartiet og Arbeiderpartiet til for at vi skulle få økt innsats i samferdselssektoren. Det er bra for næringslivet. Det er bra for framkommeligheten, men det er også veldig viktig i forhold til trafikksikkerhet. Det er grunnen til at jeg mener det er ganske mange andre ting, både innenfor velferd og også innenfor f.eks. samferdsel, som kommer høyere opp på listen når jeg skal velge, enn en allmenn generell reduksjon i bilavgiftene, selv om det selvsagt hadde vært hyggelig. Men lover jeg bort noen milliarder der, er det færre milliarder på et annet område, og det er andre ting jeg mener kommer først.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Jan Tore Sanner.

Jan Tore Sanner (H) [10:41:52]: Jeg legger jo merke til at statsministeren er mer opptatt av å angripe Høyre enn av å svare på spørsmål. Realiteten er at vi i forrige periode prioriterte å sette ned skattene for næringslivet for å få fart i økonomien. Vi lot folk beholde litt mer av egen inntekt, og vi fjernet hele boligskatten. Vi har vært åpne på at vi mener det er i denne perioden man må prioritere og få satt avgiftene på bil ned.

Det enkle spørsmålet som statsministeren fikk, er: Hvilke biler er det som skal bli dyrere? Når statsministeren sier at han ønsker en omlegging innenfor en såkalt provenynøytral ramme, som høres veldig hemmelighetsfullt ut, betyr det at det er noen biler som skal bli billigere, og det er miljøvennlige biler. Det er Høyre enig i. Men når statsministeren ikke er villig til å senke det generelle nivået på bilavgiftene, betyr det at mange biler kommer til å bli dyrere. Spørsmålet til statsministeren er: Hvilke er det? Er det de bilene som folk oppfatter som trygge, sikre familiebler, som bl.a. brukes som firmabiler for statsråder og andre? Hvilke biler, statsminister, er det som skal bli dyrere?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:43:01]: Når vi har varslet en gjennomgang av bilavgiftene, er det nettopp fordi vi mener at vi trenger en gjennomgang, og vi har ikke konkludert før vi legger fram de forslagene vi har. Da vil Jan Tore Sanner få svar på alle sine spørsmål. Vi ønsker å ta ting i riktig rekkefølge – først vurdere, se på argumenter for og imot, og så presentere et forslag for Stortinget. Da kan Høyre være for eller imot det forslaget, når de ser et konkret forslag.

Men vi mener altså, i motsetning til Høyre – og det er en helt ærlig sak at Høyre og Arbeiderpartiet er uenige – at det er andre ting i samfunnet som er viktigere enn å senke avgifter og skatter generelt. Vi ønsker et mer rettferdig skattesystem. Vi ønsker et mer rettferdig avgiftssystem, men vi mener det er viktigere med penger i felleskassa, enten det er til pensjon, til de arbeidsløse, til skole eller til de uføretrygdede. Derfor har vi hatt mer til de uføre, mer til de arbeidsløse, mer til eldreomsorgen, mer til skole fordi vi har hatt kraft, styrke eller evne til å si nei til en del ting Høyre sier ja til. Nå gjentar Høyre sine skatteløfter, som jeg mener grunnleggende sett er gale, og jeg tror det er et uttrykk for at Høyre sliter litt på meningsmålingene, når de begynner med den type avgiftsretorikk.

Presidenten: Gjermund Hagesæter – til oppfølgings-spørsmål.

Gjermund Hagesæter (FrP) [10:44:22]: Alle tal viser at ein nyare og betre bilpark gir færre trafikkkulykker. Dette er også noko som forskarar frå SINTEF har slått heilt klart fast. Fornyng av bilparken får vi ved å gjere nye bilar langt rimelegare enn dei er i dag. Eingongsavgifta må ned, og ein bør også auke vrakpanten, slik Framstegspartiet foreslo i sitt alternative statsbudsjett. Tiltaka vil spare mange liv, og i tillegg til å spare mange for personlege lidningar vil ei slik utvikling også gi staten ein økonomisk gevinst.

Spørsmålet mitt til statsministeren er: Ser statsministeren sammenhengen mellom høge bilavgifter, høg snittalder på bilparken og mange drepne, og ser statsministeren den sammenhengen at om vi reduserer bilavgiftene, vil vi også få færre skadde og drepne i trafikken?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:45:31]: Jeg har sagt, og jeg gjentar det gjerne til representanten, at vi er i gang med en gjennomgang av bilavgiftene, og så kommer vi til å presentere våre konklusjoner for Stortinget.

Det jeg ikke er med på, er å love mange milliarder til alle mulige formål. Jeg mener at det er veldig viktig at politikere er i stand til å velge og si hva som er viktigst. Og selv om det hadde vært veldig hyggelig å love mange milliarder til lavere bilavgifter, gjør jeg ikke det, fordi jeg mener andre ting er viktigere, som f.eks. eldreomsorg, pensjoner og skole.

Man er nødt til å se sammenhengene i politikken. Det er altfor mange politikere som lover penger til alle gode formål, og så går det galt, fordi man ikke greier å innfri løftene. Derfor får ikke Fremskrittspartiet meg til å love mange milliarder i lavere bilskatt, men til gjengjeld får Fremskrittspartiet meg til å si at jeg heller vil bruke de pengene på eldreomsorgen, skolen, velferden og arbeid til alle. Så skal vi lage et mer rettferdig og bedre avgiftssystem for bilene. Det jobber vi med, og så kommer forslaget.

Presidenten: Lars Sponheim – til oppfølgingsspørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:46:45]: La meg først starte med å si at statsministeren har observert riktig når han sier at den forrige regjeringen ikke prioriterte å redusere bilavgifter eller bensinavgifter. Vi prioriterte derimot lettelser for næringsliv, for hjem og for enkeltmennesker. I tillegg prioriterte vi bl.a. kollektivsatsing, som var veldig viktig for Venstre, og vi hadde en rekordhøy kollektivsatsing i forrige periode. Statsministeren har ikke nevnt det som et av sine prioriterte felt i det han nå har nevnt som alternativer til reduserte bilavgifter, men jeg håper han griper denne anledningen når han svarer meg.

Jeg tror det er avgjørende at vi – selvsagt i kombinasjon med en god bilpolitikk, miljøvennlige biler, for å spare liv i trafikken, sikrere biler og sikrere veier – lykkes i å gjøre det slik at bilen i mindre grad brukes i byene våre. Den er egentlig ikke lagd for å stå i kø i byene. Den er lagd for å transportere folk over avstander utenfor byene. I byene bør en i all hovedsak reise kollektivt.

Vil statsministeren legge en slik prioritet til grunn, altså kollektivsatsing og gjerne de sykkelveiene han har lovt så mange av i byene, kombinert med miljøvennlige og sikre biler og sikre veier utenfor byene?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:47:52]: Noe av det jeg synes er hyggeligst i dag, er å merke meg at jeg er mer enig med representanten Sponheim enn jeg pleier å være. Jeg har vært enig i begge hans innlegg. Jeg synes de har vært gode, reflekterte, nyanserte uttrykk for sentrum i

norsk politikk, og det er godt å se at det lever. Så jeg er enig i det representanten sier, at vi også må satse på kollektivtransport.

Når jeg sier samferdsel, bør jeg kanskje bli flinkere til å presisere at jeg da både tenker på veier og på kollektivtransport. Vi fikk ekstra bevilgninger til kollektivtransport, til jernbane, i det nye reviderte budsjettet vi la fram, og det er veldig fint at Venstre støtter det og er for økt satsing på kollektivtransport. Det er miljøvennlig, men det er også bra for bilistene, fordi det blir færre biler på veiene når flere som har mulighet til det, kan ta tog eller annen kollektivtransport.

Sykkelveier skal vi jobbe intenst med. Det er veldig bra med flere sykkelveier. Det er for dårlig sykkelveitilbud i Norge i dag, og jeg er i dialog med berørte statsråder for å se hva vi kan gjøre for å styrke sykkelveiene i Norge.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Gunnar Kvassheim (V) [10:49:12]: I dag er det 20 år siden den dramatiske og tragiske kjernekraftulykken i Tsjernobyl. Den rammet knallhardt. Mange tusen ble drept i nærområdene. Hvor store langtidsvirkningene blir, vet vi ennå ikke. Ulykken viste også at grenser ikke er vern. Høyradioaktiv stråling ble spredt over hele Europa.

Vi var mange som håpet og trodde at denne tragiske ulykken skulle bety stopp for kjernekraftutbygging. Dessverre gikk det ikke slik. Nå er atomkraftindustrien på offensiven. Stadig flere land planlegger å bygge nye atomkraftverk. Også i Norge har denne løsningen sine talsmenn. I Finland bygges nå verdens største atomreaktor. I Storbritannia sier Tony Blair at bygging av kjernekraft kan være en del av løsningen for å nå Kyoto-målene.

Venstre er skeptisk og sterkt urolig for den utvikling vi nå ser. Det er rett at de nye anleggene er mer sikre enn de gamle, men avfallsproblemet knyttet til kjernekraftindustrien er like uløst i dag som det var da det smalt i Tsjernobyl for 20 år siden.

Deler statsministeren Venstres bekymring når det gjelder den framgang det er for atomkraftindustrien i dag? Og har statsministeren formidlet denne uroen til sine kollegaer, f.eks. i Finland og i Storbritannia – en uro som er basert på at jo flere anlegg en får, jo større problemer blir det med å håndtere og å lagre avfall?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:51:02]: Jeg deler absolutt uroen for miljøproblemene knyttet til kjernekraftverk, spesielt til lagring av avfall fra kjernekraftverk. Det er også grunnen til at det er helt uaktuelt for denne regjeringen på noe tidspunkt å gå inn for bygging av kjernekraftverk i Norge, at det skal være noe bidrag til den norske kraftbalansen.

Det er klart at også vi er urolige for miljøproblemer knyttet til kjernekraftverk i våre naboland. Det er jo kjernekraftverk i flere av landene i våre nærområder: i England, i Sverige, i Finland og i mange andre europeiske land.

Det som er en av våre utfordringer, er at vi gjør oss avhengige av stadig mer importert kraft, og det er også i

noen grad importert kjernekraft. Noe av problemet i Norge er at mens vi før, i gamle dager, produserte mer kraft enn det vi brukte i normalår, hvor det var normalt med nedbør og normale temperaturer, så er det slik at når det nå regner normalt, når det er vanlig varmt, er Norge avhengig av å kjøpe mer og mer kraft fra våre naboland. Og det er et problem at vi importerer kullkraft, kjernekraft og miljøskadelig kraft fra stadig flere land.

Det er grunnen til at denne regjeringen er opptatt av å styrke kraftbalansen i Norge. Det er grunnen til at vi nå er i gang med å bygge gasskraftverk og sette i gang arbeidet med å få på plass CO₂-håndtering på Kårstø, og at vi vil trappe opp innsatsen for å få fram andre nye, alternative energikilder, for nettopp å gjøre oss mindre avhengige av å importere kraft, og dermed også mindre avhengige av å importere f.eks. finsk kjernekraft.

Gunnar Kvassheim (V) [10:52:51]: Jeg skal gi statsministeren en ny mulighet til å svare på mitt spørsmål.

Er dette en problemstilling han har tatt opp med sine kollegaer i Storbritannia f.eks.? Sist statsminister Stoltenberg regjerte, lovte han Venstre at han skulle ta opp Sellafield-problematikken i samtaler med Tony Blair. Det gjorde han ikke. Den ble tatt opp i brev, men engasjementet var ikke godt nok.

Bondevik II-regjeringen trappet dette opp, og det gav resultater. Technetiumutslippene fra Sellafield stoppet. Dette anlegget er fortsatt en miljømessig og sikkerhetsmessig risiko. Den risikoen vil øke med flere kjernekraftverk i Storbritannia og mer avfall som skal håndteres.

Kan statsministeren denne gangen love at han tar dette opp i samtaler med Tony Blair, slik at vi kan få uttrykt bekymring for satsing på kjernekraft, som òg betyr mer avfall og dermed en risiko som går over landegrensen?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:53:47]: Først til Sellafield. Jeg har tatt opp det ved flere anledninger. Det er for det første riktig at vi har sendt brev. Og jeg vet at mine kolleger kan lese og lesere brev, og får med seg budskapet der.

Det andre er at jeg også har tatt opp dette i møte med Tony Blair. Det gjorde jeg for ikke så veldig mange år siden, der Sellafield var et hovedtema i samtaler.

Vi vil, om nødvendig, ta opp dette på nytt. Men det er riktig at det nå i hvert fall har vært viktige skritt i riktig retning. Vi vil følge utviklingen ved Sellafield-anlegget og andre atomanlegg nøye og ta opp det på nytt dersom det er nødvendig.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Odd Einar Dørum.

Odd Einar Dørum (V) [10:54:33]: Jeg synes det er bra det statsministeren nå sa om å holde havet rent og unngå atomforurensning. Statsministeren og hans regjering har med rette fulgt den linje som det også ble lagt opp til av den forrige regjering, nemlig å se viktigheten av nordområdene, alt der – det geopolitiske, miljøet og ressursene våre.

I den sammenheng er det en sak som har bekymret meg som norsk politiker og norsk borger i lang tid, og det er at vi har en nabo – det tidligere Sovjetunionen, Den russiske føderasjon – som veldig tidlig gjennom den nåværende politiske ledelsen avskaffet sitt miljøverndepartement, og som har massevis av uløste miljøproblemer. Men poenget mitt i denne sammenheng overfor statsministeren, som sammen med sin regjering har brukt veldig mye tid på å føre viktige dialoger med Russland, er om han også her har trykk på å skrinlegge de russiske planene som har foreligget om å ha en omfattende atomtransport langs norskekysten, langs de havområdene som vi er helt avhengige av, fram til de russiske nordområdene. Kan vi få statsministerens garanti for intensitet og engasjement for at president Putin får klar tale om at dette er uønsket sett fra norsk side, på samme måte som vår fiskeriminister har sagt klart fra når det gjelder russisk rovdrift på fiskeriresursene i de samme områdene?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:55:45]: Denne regjeringen er veldig opptatt av nordområdene generelt og også av miljøproblemer og atomsikkerhet spesielt. Både denne og tidligere regjeringer av skiftende farge har derfor bevilget penger til dette arbeidet, og vi har hatt et nært samarbeid med russiske myndigheter både når det gjelder opphugging av gamle kjernefysiske ubåter, atomubåter, og når det gjelder sikkerhet ved f.eks. kjernekraftanlegget på Kolahalvøya. Det samarbeidet vil vi fortsette. Den bistanden vil vi fortsatt gi for å bidra til å redusere faren for atomforurensning f.eks. i Barentshavet.

Akkurat når det gjelder transporter og hvilke ruter som er de riktige og mest miljøvennlige, og hvilke som ikke er det, må jeg bruke noe mer tid på å vurdere det og finne ut hva som må være de beste rådene og de beste tilrådingene til russiske myndigheter. Men hele vårt samarbeidsprogram med russerne, som også flere andre land deltar i, handler jo om å redusere faren for atomforurensning og dermed også om å velge transportruter som reduserer faren mest mulig.

Presidenten: Ketil Solvik-Olsen – til oppfølgings-spørsmål.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:57:05]: Energiforbruket i verden øker, og det vil øke dramatisk de neste årene. Flere land satser derfor stort på bl.a. atomkraftverk for å dekke energiforbruket sitt. I verden i dag er det 443 atomkraftverk. 27 nye er under bygging, men langt flere er under planlegging. Bare i Kina og i India vil det bli igangsatt 60 nye atomkraftverk i de nærmeste årene. Også i våre naboland har de atomkraftverk. I Finland bygger de nå det største, som Gunnar Kvassheim var inne på. Men i Sverige, der de har gitt inntrykk av at de skal satse mindre på atomkraftverk, får de allikevel større produksjon i de gjenværende atomkraftverkene. Og ikke minst har de i våre naboland i øst en del atomkraftverk som gir stor grunn til miljøbekymring.

Nå er det en del forskere som ser på muligheten for å bruke andre ting enn uran i kjernekraftproduksjonen, og

det forskes veldig mye på det, men felles for alle er at de sier det mangler penger i dette. Regjeringen er villig til å bruke milliarder av kroner for å realisere et CO₂-renseanlegg på Kårstø. Hvis de samme midlene hadde blitt brukt på atomkraft og kjernekraft, ville vi kunne bli kvitt avfallsproblemet og sikre energiforsyningen i framtiden. Vil Regjeringen da se på muligheten for å bidra til kjerne-kraftforskning for å kunne få vekk uran som drivstoff?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:58:21]: Jeg er litt usikker på hva Fremskrittspartiet egentlig mener, om det er slik at Fremskrittspartiet mener at vi skal satse på kjernekraftverk også i Norge. I så tilfelle er jeg uenig i det.

Hvis Fremskrittspartiet mener at det er galt å satse på CO₂-håndtering og å bruke offentlige penger på det, slik at vi kan få gasskraftverk uten utslipp av klimagassen CO₂, er jeg også uenig med Fremskrittspartiet i det, for jeg mener at det er helt nødvendig at det offentlige bruker midler på å utvikle lønnsom teknologi som gjør at vi kan få gasskraftverk uten utslipp av klimagassen CO₂.

Jeg mener at Norge bør bruke hovedtyngden av sin forskningsinnsats innenfor energi på de områdene hvor vi tror vi har spesielle fortrinn. Det er jo ingen tvil om at vi har spesielle fortrinn, et spesielt grunnlag for å bli verdensledende og spesielt gode på gasskraft, fordi vi er en stor gassnasjon, og fordi vi da kan utvikle en energibærer, styrke kraftforsyningen og utvikle en miljøteknologi som verden etterspør, både fordi den trenger kraft, og fordi den trenger måter å håndtere klimagassen CO₂ på. Så jeg oppfattet spørsmålet nærmest som en kritikk av at Regjeringen bruker penger på CO₂-rensing. Det mener jeg er feil. Og vi har begrenset forskning på kjernekraft. Vi har noe ved reaktoren i Halden, og det skal vi fortsette med, men vi har ingen planer om å trappe opp den virksomheten vesentlig.

Per-Kristian Foss (H) [10:59:42]: Det har i norsk politikk vært en rørende enighet i mange år om at vi ikke skal ta i bruk kjernekraft. Vi skal klare oss på andre måter. Det har vi stort sett gjort hittil ved å importere mer, bl.a. kjernekraft. Hvorvidt den energipolitikken imponerer verden, kan sikkert diskuteres. De søsterpartiene man har forsøkt å kontakte, er tydeligvis ikke imponert, for det er ikke slik at søsterpartiet til et liberalt eller et sosialdemokratisk parti i Norge – i Tyskland, Finland eller Sverige – nødvendigvis følger norske synspunkter fordi vi forfekter dem. Det er en del av realitetenes verden.

Dette, i kombinasjon med det faktum at det er økende oppmerksomhet mot CO₂-utslipp, og at det er begrenset hva slags kapasitet man kan ha når det gjelder reinjisering, selv om man skulle finne god teknologi for det, fører også til økende oppmerksomhet mot kjernekraft. Jeg tror vi må erkjenne at kjernekraft vil komme som en av flere energibærere i årene fremover. Da er mitt spørsmål til statsministeren, siden han avsluttet med å si at man ikke ville nedlegge miljøene i Halden og på Kjeller: Er det ikke da viktig iallfall å gi disse miljøene forsikring om at de kan fortsette, for de driver nettopp forskning på og utvikling av kjerne-kraftsikkerhet og er internasjonalt etter-

spurt? Det får være vårt lille nasjonale bidrag til kjerne-kraftsikkerhet på en dag som denne.

Statsminister Jens Stoltenberg [11:01:03]: Jeg er for så vidt enig i begge budskapene som lå i spørsmålet fra representanten Foss.

Det ene er at jeg ikke tror verden blir spesielt imponert over Norge, som er motstander av en lang rekke energibærere som kullkraft, kjernekraft osv., men som importerer stadig mer av det. Svaret på det er at vi bør prøve å gjøre oss mindre avhengige av import, for det er litt rart å være mot kjernekraft, men å bruke kjernekraft, være mot kullkraft, men å importere kullkraft. Det er det ene.

Det andre er at jeg er enig i at miljøene på Kjeller og i Halden har veldig verdifull kompetanse og bidrar til økt sikkerhet knyttet til bruk av radioaktive stoffer ved kjernekraft. Vi ønsker å videreføre det. Det jeg var litt usikker på om den forrige spørsmålsstilleren mente, var at vi nærmest ikke skulle satse på CO₂-håndtering. Jeg er altså kraftig tilhenger av at vi satser på CO₂-håndtering, for der er Norge i en helt spesiell situasjon. Når det gjelder kjernekraftverk, er det mange andre land som har mye mer kompetanse og har kommet lenger, men vi skal bevare og utvikle den kompetansen vi har.

Presidenten: Line Henriette Holten Hjemdal – til oppfølgingsspørsmål.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [11:02:09]: Kristelig Folkeparti er mot atomkraft. Vi synes den utviklingen vi ser i landet, og den diskusjonen som går i andre land, er uheldig. Men atomkraft er på frammarsj, og når den er på frammarsj, er sikkerheten rundt atomkraftverkene våre veldig viktig. Det arbeidet som skjer på Institutt for energiteknikk i Halden og på Kjeller, som statsministeren har vist til, er av avgjørende betydning i forhold til den kompetansen de gir til ledende aktører innenfor dette markedet.

Jeg hadde nylig en samtale med representanter for IFE. De er bekymret fordi det i Russland finnes 13 reaktorer med samme type teknologi som Tsjernobyl-reaktoren hadde. Vi må kunne stille spørsmål ved om vi har kommet noen steg videre de siste 20 årene, eller om vi har like store miljøbomber foran oss som vi hadde den gang. Vi har hørt om det på radio i dag. Vi skal ikke slappe av et eneste minutt. Vi skal ikke overlate dette til neste generasjon.

Mitt spørsmål blir da: Vi har tatt naboansvar i forhold til det å bruke penger, men klarer vi å få innsikt i om pengene blir brukt på en riktig måte, slik at sikkerheten ved disse kraftverkene rustes opp, slik intensjonen med samarbeidet Russland–Norge er på dette området?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:03:27]: Jeg er helt enig i at de miljøene vi har på Kjeller og i Halden, som driver med kjernefysikk og med sikkerhet ved atomreaktorer, er veldig viktige miljøer. Jeg har også vært ansvarlig statsråd for dem i sin tid, og vet at de gjør et imponerende arbeid og et arbeid vi trenger selv om vi ikke selv har kjernekraftverk. Det er det ene.

Det andre er at vi er opptatt av at de pengene vi bruker for å bidra til atomsikkerhet og redusere faren for atomulykker i våre naboerområder, spesielt i Nordvest-Russland, brukes best mulig. En del av vår satsing på nordområdene innebærer selvfølgelig at vi hele tiden går igjenom og vurderer om pengene kan brukes på bedre måter, om vi kan samarbeide på andre måter for å sikre at vi får mest mulig igjen for den innsatsen vi gjør for kjernefysisk sikkerhet i Russland.

Presidenten: Dermed er dagens muntlige spørretime avsluttet, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir en lang rekke endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er lagt fram på representantenes plasser.

Presidenten vil foreslå, til tross for at han vil uttrykke misnøye med at det er nødvendig med så mange endringer, at endringene blir godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmålene 1, 3 og 4, fra henholdsvis representantene Bård Hoksrud, Line Henriette Holten Hjemdal og Jan Tore Sanner til finansministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 2, fra representanten Gunnar Gundersen til finansministeren, er overført til miljøvernministeren som rette vedkommende.

Spørsmål 5, fra representanten Kari Lise Holmberg til kommunal- og regionalministeren, vil bli tatt opp av representanten Torbjørn Hansen.

Spørsmål 8, fra representanten Jon Lilletun til utviklingsministeren, vil etter anmodning fra statsråden bli flyttet og besvart etter spørsmål 25, dvs. til slutt i spørretimen.

Spørsmål 10, fra representanten Peter Skovholt Gitmark til nærings- og handelsministeren, er overført til arbeids- og inkluderingsministeren som rette vedkommende.

Spørsmål 11, fra representanten Petter Løvik til nærings- og handelsministeren, er overført til olje- og energiministeren som rette vedkommende.

Spørsmålene 15, 16, 17, 18, 20 og 22, fra henholdsvis representantene Ine Marie Eriksen, Odd Einar Dørum, Borghild Tenden, Trine Skei Grande, Vera Lyskløtt og May Helen Molvær Grimstad til kunnskapsministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 19, fra representanten Anne Margrethe Larsen til kunnskapsministeren, er overført til arbeids- og inkluderingsministeren, som rette vedkommende. Imidlertid bortfaller spørsmålet, da spørteren ikke er til stede.

Spørsmål 21, fra representanten Anders Anundsen til kunnskapsministeren, vil bli besvart av arbeids- og inkluderingsministeren på vegne av kunnskapsministeren, som er bortreist.

S p ø r s m å l 1

Fra representanten Bård Hoksrud til finansministeren:
«Regjeringen vedtok i statsbudsjettet for 2006 å innføre engangsavgift på lette lastebiler mellom 3 500 og 7 000 kg. Denne avgiften fører til en kraftig prisøkning. Økningen er mellom 35 000 og 200 000 kr pr. bil. Næringsdrivende som har bestilt disse spesialbygde bilene under de gamle avgiftsreglene, vil pga. svært lang ombygningstid få store ekstrautgifter som man ikke kunne ta høyde for, når bilen ble bestilt før endringene ble kjent.

Vil statsråden sørge for at også disse kan få unntak fra avgiften?»

Presidenten: Spørsmålet er utsatt til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

S p ø r s m å l 2

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Gunnar Gundersen til finansministeren, er overført til miljøvernministeren som rette vedkommende.

Gunnar Gundersen (H) [11:05:02]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til miljøvernministeren:

«Et av hovedargumentene mot impregnering er at det brukes miljøgifter for å oppnå den nødvendige beskyttelse. Det er nå utviklet alternative metoder som gir samme effekt mot nedbryting uten negative miljøkonsekvenser. Kostnadmessig kan imidlertid ikke de alternative metodene konkurrere med dagens impregneringsmetode, og det er derfor vanskelig/umulig å motivere noen til å foreta nødvendige investeringer.

Vil statsråden vurdere å bruke virkemidler for å stimulere nye metoder i impregnering?»

S i g v a l d O p p e b ø e n H a n s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Helen Bjørnøy [11:05:51]: Kobber brukes i dag mest til treimpregnering, bunnstoff på båter og impregnering av nøter i oppdrettsnæringen. Disse tre bruksområdene gir til sammen årlige utslipp på 685 tonn, noe som tilsvarer rundt 80 pst. av alle kobberutslipp i Norge. Det er et nasjonalt mål at utslippene av kobber skal reduseres vesentlig innen 2010. Jeg tar sikte på å redusere bruken av kobber til treimpregnering, bunnstoff til båter og notimpregnering.

I Soria Moria-erklæringen sier Regjeringen at den vil utrede forbud mot kobber til impregnering av trevirke og arbeide aktivt for å gjøre miljøvennlige alternativer lønnsomme.

Statens forurensningstilsyn har vurdert virkemidlene forbud, avgift og utlekkingskrav for de tre hovedbruksområdene og mener flere virkemidler er mulig. Jeg vil nå be SFT utarbeide et konkret forslag til forbud mot kobber i treimpregnering og utrede konsekvensene av dette nærmere. Jeg vil også vurdere behovet og mulighetene for å

innføre avgift på bruk av kobber overfor flere bruksområder.

Gunnar Gundersen (H) [11:07:30]: Jeg takker for en grundig gjennomgang av problematikken. Det er jo kobber det dreier seg om. Det er bra at statsråden følger opp og har fokus på området. Dette åpner jo på mange måter for nye muligheter innen norsk skogbruk, for det dreier seg både om å kunne erstatte regnskogmateriale, som brukes i dag, og om å fremme norsk miljøvennlig innovasjon.

Jeg er imidlertid skeptisk til et forbud. Dette er materialer som er ganske viktige i et marked, og det er også mange produsenter som bruker disse i dag. Jeg vil henstille til miljøvernministeren heller å bruke avgiftsvirkemidlet. Det vil skape en helt annen, forsvarlig, overgang inn i et nytt system. Jeg tror det er full enighet om at denne innovasjonen som nå har dukket opp, bør fases raskest mulig inn i markedet, nettopp for å unngå uheldige miljøkonsekvenser. Jeg håper statsråden tar med seg det i de videre vurderingene.

Statsråd Helen Bjørnøy [11:08:34]: Jeg har lyst til å uttrykke stor glede over at vi har et felles anliggende i å få redusert bruk av kobber, fordi det er en så farlig miljøgift. SFT har vurdert både forbud, avgift og utlekkingskrav. Jeg tror at vi kommer til å ende på en kombinasjon av forbud og avgift, forbud på de områdene der bruken er mest omfattende, og avgift på de andre områdene.

Jeg er glad for innspillet og lover representanten at jeg skal ta med meg det videre.

Gunnar Gundersen (H) [11:09:17]: Det er godt å høre at det i denne sammenhengen er SFT som skal utrede dette, for de har allerede god innsikt i problematikken gjennom et arbeid de gjorde i 2005. Jeg føler meg derfor rimelig trygg på at det blir vurdert slik at man ikke stopper markedet og belaster dagens produsenter altfor mye uten å sikre at det blir en forsvarlig overgang. Det dreier seg også om ganske mange arbeidsplasser rundt omkring i landet.

Med dette tror jeg at vi kan finne fram til fornuftige løsninger på denne problematikken.

Statsråd Helen Bjørnøy [11:09:56]: Jeg vil understreke at en del av det vi gjør når vi ser på forbud, er å vurdere konsekvensene og eventuelle nødvendige unntak. Jeg tror at denne prosessen skal være godt ivaretatt, og at vi skal nå det målet som er viktig, nemlig å fase ut miljøgifter.

S p ø r s m å l 3

Frå representanten Line Henriette Holten Hjemdal til finansministeren:

«Det er viktig å øke barskogvernet for å sikre det biologiske mangfoldet. Frivillig vern er en viktig strategi for å redusere konfliktnivået i skogvernet. Dagens regelverk gir ikke alle skogeiere samme mulighet for betinget skat-

tefritak. Det er uheldig dersom verneprosessen blir stoppet på grunn av et slikt regelverk.

Vil statsråden i revidert nasjonalbudsjett komme med et forslag som kan løse situasjonen til de skogeierne som ikke har muligheter for å reinvestere erstatningsbeløpet etter vedtatte regler?»

S p ø r s m å l 4

Frå representanten Jan Tore Sanner til finansministeren:

«Forutsigbarhet er viktig for næringslivet. I forbindelse med skattereformen ble det vedtatt at det årlig skulle utarbeides en «white list» over land som ikke blir ansett for å være lavskatteland og derved ikke blir gjenstand for NOKUS-beskatning mv. For 2006 har Skattedirektoratet valgt å holde samtlige EU-land utenfor listen. Mens Sverige og Danmark er utenfor listen, er land som Hviterussland, Russland, Indonesia og Marokko blitt inkludert.

Deler statsråden denne vurderingen?»

Presidenten: Disse spørsmåla er utsette til neste spørjetime.

S p ø r s m å l 5

Presidenten: Dette spørsmålet, frå representanten Kari Lise Holmberg til kommunal- og regionalministeren, vil bli teke opp av representanten Torbjørn Hansen.

Torbjørn Hansen (H) [11:10:35]: Jeg vil stille følgende spørsmål til kommunal- og regionalministeren:

«Representanter fra Høyre har flere ganger forsøkt å stille spørsmål til kommunal- og regionalministeren om Regjeringens holdning til det kommunale selvstyret, med utgangspunkt i konkrete eksempler på statlig overstyring. Disse har konsekvent blitt besvart av den sektoransvarlige statsråd.

Hvordan vil statsråden ta tak i det overordnede ansvaret i Regjeringen for å verne det kommunale selvstyret mot sektorinteressene?»

Statsråd Åslaug Haga [11:11:16]: Et levende lokaldemokrati er grunnsteinen i folkestyret og en forutsetning for tillit og legitimitet til det nasjonale folkestyret.

Kommunene har overordnet ansvar for velferdstilbudet til sine innbyggere, og dette skal sikres ved at kommunene har tilstrekkelig med ressurser og handlefrihet til å kunne løse oppgavene. Kommunene skal i hovedsak få sine inntekter gjennom rammefinansiering, og Regjeringa vektlegger en større samhandling mellom stat og kommunene gjennom dialog og konsultasjoner. Alt dette er basis for Regjeringas politikk for styring av kommunene og viser at grunnlaget for Regjeringas politikk i forhold til kommunesektoren er et helhetsperspektiv.

Representanten Holmberg, som opprinnelig stilte spørsmålet, viser til at tidligere henvendelser rettet til meg er blitt besvart av den sektoransvarlige statsråd. Gjeldende system er bygd opp rundt sektoransvarsprinsippet, noe

som innebærer at når en statsråd har ansvar for et område, gjelder dette også på kommunalt nivå. Dette gjør at det vil være sektorstatsrådene som besvarer henvendelser på sitt fagområde. Slik har det vært, og slik kommer det til å måtte bli.

Som kommunalminister har jeg et særskilt ansvar for samordning av den statlige styringa av kommunesektoren, slik at helhetsperspektivet og det lokale sjølstyret ivaretas på en best mulig måte.

Det pågår kontinuerlig et samordningsarbeid i departementssystemet, og i alle saker som berører kommunesektoren, skal Kommunal- og regionaldepartementet trekkes inn. Departementet er nå også i gang med å ferdigstille en veileder om reformer i kommunesektoren som skal legges til rette for at statlige myndigheter tar hensyn til de overordnede styringsprinsipper som gjelder i forhold til kommunesektoren når reformer gjennomføres.

Det beste eksemplet på samordning mellom departementene er den årlige kommuneproposisjonen som legges fram i mai. Proposisjonen tar for seg de viktigste sakene for kommunene, og den blir til i et samspill mellom Kommunal- og regionaldepartementet som samordningsdepartement, og fagdepartementene. Et annet eksempel er arbeid med videreutvikling av konsultasjonsordningen mellom staten og Kommunenes Sentralforbund, som skal sikre dialog og ivaretagelse av kommunesektorens interesser.

Innen flere områder av betydning for kommunene tar jeg sikte på å legge fram saker for Stortinget framover, samordningssaker som altså legges fram av meg. Jeg vil bl.a. legge fram en odelstingsproposisjon om statlig tilsyn rettet mot kommunesektoren. Det vil også bli foretatt en gjennomgang av øremerkede tilskuddsordninger, som Stortinget vil bli involvert i. Lokaldemokratikommisjonen la fram sin siste delutredning like før påske, og den skal følges opp med en melding til Stortinget.

Alle disse nevnte sakene vil gi rikelig anledning til å sette spørsmålet om det kommunale sjølstyret på dagsordenen, noe jeg ser fram til.

Torbjørn Hansen (H) [11:14:40]: Jeg vil takke for svaret.

De programformuleringer som statsråden kommer med nå og i andre sammenhenger om viktigheten av det lokale selvstyret, er lite verdt når praksisen er en annen. Hvis det lokale selvstyret har en egenverdi og rett til lik fordeling over hele landet, må Regjeringen kunne akseptere at det tas beslutninger i kommunene som Regjeringen er uenig i. Først da har man et reelt selvstyre.

Nå har 42 kystordførere – med SV i spissen – levert et opprop mot Regjeringen om overprøving av det kommunale selvstyret i strandsonen. I senterpartistyrte Forsand får de ikke bygge nye hytter, som følge av Regjeringens politikk på dette området.

Hva konkret har statsråden tenkt å foreta seg for å flytte makt fra fagstatsrådene og fylkesmennene ned til kommunene?

Statsråd Åslaug Haga [11:15:34]: Representanten og jeg er helt enige om at det lokale sjølstyret har egenverdi, og at vi skal hegne om det lokale sjølstyret. Det har vi som utgangspunkt, og det er det vi lever etter i vår daglige virksomhet.

Så vil det alltid være slik at det er en del sektorer som vi er avhengige av å ha nasjonale planer for. Det er en kontinuerlig avveining av hvordan vi skal evne å håndtere det behovet som en har nasjonalt for nasjonale planer og nasjonal helhetstenkning, og det å gi kommunene handlefrihet.

Vårt utgangspunkt er hele veien at vi skal finne det rette balansepunktet. Og når vi søker å foreta disse avveiningene, så er hensynet til det lokale sjølstyret helt avgjørende.

Torbjørn Hansen (H) [11:16:41]: Jeg takker også for dette svaret.

Jeg mener fortsatt at den reelle satsingen på selvstyret vil være et resultat av de konkrete beslutninger som Regjeringen gjør, og jeg registrerer at flere konkrete beslutninger som Regjeringen har gjort, har gått ut over det lokale selvstyret.

I gårsdagens Politisk kvarter hadde Senterpartiets kommunalpolitiske talsmann, Trygve Slagsvold Vedum, et utspill om at Regjeringen ville frata fylkesmennene politisk makt. Vi regner med at det også gjelder i areal- og jordvernsaker. Høyre støtter dette. Men vi er ikke bare opptatt av å frata fylkesmennene makt. Vi er også opptatt av hvordan den makten blir flyttet i systemet. Flyttes makten til kommunene, skal Senterpartiet få full støtte fra Høyre. Men flyttes den bare opp til et nytt regionalt nivå, blir det bare verre for det lokale selvstyret. Så her vil jeg anbefale statsråden å lytte til den forrige senterpartilederen, som i dagens Aftenposten advarer mot de nye regionene.

Spørsmålet er: Hvor skal makten flyttes når makten skal desentraliseres?

Statsråd Åslaug Haga [11:17:44]: Det foregår en stor og omfattende diskusjon om hvordan vi skal utvikle regionene i Norge, og vi hadde en interpellasjonsdebatt om dette i Stortinget i går.

På dette feltet er det ulike synspunkter mellom partiene, og det er meget godt kjent at Høyre ønsker seg en to-nivåmodell. Regjeringa har sagt at den ønsker seg en tre-nivåmodell. Kristelig Folkeparti og Venstre gjorde det klart i debatten i går at de ønsker å være konstruktive medspillere i å utvikle dette mellomnivået.

Forvaltningsreformen/regionreformen skal være en folkestyrereform og en desentraliseringsreform. Makt skal flyttes fra sentrale organer til nærmere folk. Det vi hovedsakelig snakker om i forbindelse med forvaltningsreformen, er å styrke det regionale nivået, men det utelukker ikke at det også kan bli overført nye oppgaver til kommunene.

S p ø r s m å l 6

Bent Høie (H) [11:19:01]: Jeg har følgende spørsmål til kommunal- og regionalministeren:

«Statsråden har flere ganger uttalt: «Men det er altså ikke vanskelig å få et netto driftsresultat på over 3 pst. Det kan man få ganske enkelt ved å kutte i kommunale tjenester.» Det har i 2005 vært en samlet vekst i kommunenes driftsutgifter.

Har kommunenes samlede andel til pleie- og omsorgstjenester og grunnskolen blitt redusert i 2005 for å bedre det samlede driftsresultat for kommunesektoren, og hva er hovedforklaringen på økningen i kommunenes netto driftsresultat i 2005?»

Statsråd Åslaug Haga [11:19:43]: Foreløpige tall for 2005 viser at grunnskolesektoren og pleie- og omsorgstjenesten økte tjenesteproduksjonen om lag i takt med økningen i elevtallet og antall eldre. I grunnskolen økte antall undervisningstimer pr. elev grunnet timetallsutvidelse, mens andelen timer til spesialundervisning ble noe redusert. Innen pleie- og omsorgstjenesten viser foreløpige tall en økning på mellom 500 og 2 100 årsverk, antakelig er økningen nærmere 500 enn 2 100. Det er store variasjoner kommunene imellom. Alle kommuner har ikke klart å opprettholde tjenestetilbudet like godt.

Det er flere forhold som har bidratt til bedre netto driftsresultat i 2005. Kommuner som tapte på den nye momskompensasjonsordningen i 2004, ble kompensert for dette med en engangsbevilgning høsten 2005. Skatteinntektene ble høyere enn anslått ved nysalderingen av 2005-budsjettet. Den nye forskriften for føring av pensjonskostnader har gitt kommunene en besparelse i 2005 sammenlignet med hva utgiftene ville ha vært med den gamle forskriften. Det er videre brei enighet om at kommunene bruker for lite penger på vedlikehold. Dette bidrar også til et høyere netto driftsresultat. Mange kommuner har brukt deler av den betydelige inntektsveksten i 2005 til å styrke den finansielle situasjonen. Hele 80 pst. av kommunene som hadde et negativt resultat i 2004, kom ut med et positivt resultat i 2005. Dette tyder på at de fleste kommuner med svake resultater i 2004 har lagt vekt på å styrke den økonomiske balansen.

Dette viser at kommunene opptrer ansvarlig i forhold til de økonomiske rammene, men det betyr ikke at tjenestetilbudet etter Regjeringas vurdering er godt nok. Det er behov for styrking av kommuneøkonomien slik at kommunene kan levere flere og bedre tjenester til sine innbyggere. Jeg får stadig tilbakemeldinger fra innbyggere som opplever at deres nærmeste ikke får det tilbudet de har krav på. Bedre finansiell situasjon i kommunesektoren er et godt fundament for bedre kommunale tjenester framover. I 2006 har Regjeringa økt kommunesektorens inntekter betydelig, og ambisjonen er at de frie inntektene skal styrkes betydelig i løpet av stortingsperioden.

Bent Høie (H) [11:22:27]: Svaret viser det som Det tekniske beregningsutvalget har kommet fram til når det gjelder utviklingen i 2005, at hovedårsaken til overskud-

det, eller driftsresultatet, er inntektsveksten. Vil da kommunal- og regionalministeren nå benytte anledningen til å trekke tilbake den påstanden hun kom med i en muntlig spørretime før påske, om at hovedårsaken var kutt i de kommunale tjenestene?

Statsråd Åslaug Haga [11:22:56]: Som jeg sa i mitt svar, er det ulike grunner til at man kom ut med et godt netto driftsresultat i 2005. Jeg nevnte momskompensasjonsordningen, som kom mot slutten av året. Jeg nevnte skatteinntektene, som ble noe høyere enn anslått, og jeg nevnte nye regler for pensjonsføring. Dette er dels grep som den sittende regjeringa gjorde i fjor høst for å bedre situasjonen.

Et netto driftsresultat på 3 pst. er viktig å ha, fordi man da har et stabilt økonomisk fundament i kommunene. Men dette sier ingenting om hvilke tjenestetilbud man har rundt omkring i kommunene. Dermed er ikke det å ha et netto driftsresultat på et visst nivå et mål i seg sjøl, men det er viktig for at man skal kunne ha en stabil økonomisk situasjon.

Bent Høie (H) [11:24:03]: Beskrivelsen av årsaken til driftsresultatet er helt riktig, men det er en helt annen beskrivelse enn følgende:

«Men det er altså ikke noe vanskelig å få et netto driftsresultat på over 3 pst. Det kan man få ganske enkelt ved å kutte i kommunale tjenester.»

Jeg ber igjen statsråden om å benytte anledningen til å trekke tilbake den feilaktige påstanden.

Statsråd Åslaug Haga [11:24:28]: Jeg kan ikke trekke tilbake den påstanden, fordi det er en helt korrekt beskrivelse av situasjonen.

Det er ikke noe problem for en kommune å få et netto driftsresultat på 3 pst., på 5 pst., på 10 pst. Det er helt avhengig av hva man gjør med utgiftssida, og av hva man gjør med tjenestesektoren.

Jeg kunne ha påtatt meg å få et netto driftsresultat på godt over 3 pst. i enhver kommune, helt uavhengig av hvilken økonomisk situasjon kommunen var i, men det ville ha fått noen konsekvenser for tjenestetilbudet. Det er jo dette Regjeringa og Høyre er dypt uenige om. Vi er dypt uenige om hvilke tjenestetilbud man skal ha i kommunene.

Vi mener at tjenestetilbudet i dag ikke er godt nok. Vi mener at det skal styrkes innenfor skole, helse, omsorg og kultur. Vi er opptatt av at kommunene også skal ha mulighet til å utvikle den rollen som har blitt altfor dårlig ivare tatt i de seinere åra, nemlig samfunnsutviklerrollen.

S p ø r s m å l 7

Øyvind Halleraker (H) [11:25:56]: Jeg har et spørsmål til olje- og energiministeren:

«Jeg har tatt opp Statoils konsesjonssøknad om nytt varmeenergiverk på Mongstad tidligere, og er overrasket over at statsråden kun redegjør for saksgangen og ikke kommer med et politisk signal eller holdning til prosjektet

i et større perspektiv. Jeg er naturligvis klar over at saken er til behandling hos NVE.

Har ikke statsråden og den regjering han tilhører, en politikk som kan tilkjennegi hvordan man vurderer en sak som altså er avgjørende for kraftsituasjonen, miljøet og nærings- og industriutviklingen?»

Statsråd Odd Roger Enoksen [11:26:40]: Statoils planlagte gasskraftprosjekt på Mongstad er et spennende prosjekt. Kraftvarmeverket skal forsyne raffineriet på Mongstad med elektrisitet og varme samt Troll A-plattformen og gassbehandlingsanlegget på Kollsnes med elektrisitet. I tillegg planlegges en ny gassrørledning fra Kollsnes til Mongstad samt nødvendige tilkoblinger til og ombygginger i raffineriet.

Jeg synes det er positivt at vi nå ser flere aktuelle energiprojekter på Vestlandet. Utviklingen i kraftbalansen de senere årene har vist at det er behov for ny produksjonskapasitet, spesielt i forhold til de variasjonene vi kan oppleve i vannkraftproduksjonen fra år til år.

Jeg har merket meg at det planlagte kraftvarmeverket forventes å kunne oppnå en meget høy virkningsgrad – 70 pst. Med koblingen til industriens energibehov på Mongstad-raffineriet og på Troll framstår Mongstad som et prosjekt der vi oppnår svært god utnyttelse av gassressursene.

Som representanten Halleraker riktig påpeker, blir søknaden om konsesjon etter energiloven og om konsesjon for gassrørledningen Kollsnes–Mongstad nå behandlet i NVE, med eventuell påfølgende klagebehandling i Olje- og energidepartementet. Søknaden om utslippstillatelse ligger nå til behandling i SFT. SFT vil gi en anbefaling til Miljøverndepartementet, som så behandler søknaden. Det er derfor ikke riktig av meg å kommentere søknaden nå, men jeg har forsøkt å gi uttrykk for mitt syn på prosjektet. Jeg håper det kan være tilfredsstillende for representanten.

Øyvind Halleraker (H) [11:28:12]: Jeg takker for svaret, som jeg oppfatter som atskillig mer positivt enn det jeg fikk skriftlig. Jeg håper at behandlingen vil føre til at Statoil kan få svar før utgangen av sommeren, noe de har ønsket.

Mongstad er et av Nord-Europas største raffinerier. Oppgradering av fyrings- og energisystemet og overgang til gassbasert kraft vil gi store miljøgevinster, men vil også gi en betydelig styrking av kraftbalansen i et område som blir stadig mer presset for kraft.

En kontroversiell overføringslinje gjennom Hardanger er varslet av Statnett som helt nødvendig hvis energisituasjonen ikke bedres i dette området. Jeg har derfor et oppfølgingsspørsmål: Ser statsråden den vinn-vinn-situasjonen for industriutviklingen, for kraftsituasjonen og for miljøsituasjonen som Mongstad-utbyggingen medvirker positivt til?

Statsråd Odd Roger Enoksen [11:29:15]: Det gjør statsråden, særlig hvis man på toppen av dette legger til de mange foreløpige resultater – som vi ser allerede – av Regjeringens arbeid for å få etablert en CO₂-kjede. Det

har ført til at industrien nå er offensivt på banen og ser på mulighetene for å anvende CO₂ til å øke oljeutvinningen.

Hvis man ser et godt energiprojekt i sammenheng med mulighetene for å håndtere CO₂ i en verdikjede – det bør gjøre det attraktivt også i dette området – kan dette bli et særdeles spennende prosjekt. Jeg har derfor store forventninger til det Statoil og Shell nå planlegger på Mongstad. Regjeringen er kommet et godt stykke med arbeidet på Kårstø. Også internasjonalt vekker håndteringen av CO₂ både oppsikt og økt interesse. Dette betyr at vi på mange måter er på vei over i en ny tid når det gjelder å anvende gass til kraftproduksjon, noe som også vil kunne få implikasjoner for Mongstad. Det er et spennende prosjekt.

Øyvind Halleraker (H) [11:30:25]: Jeg takker igjen for svaret, som jeg oppfatter som konstruktivt og positivt.

Mongstad-utbyggingen vil medføre at det legges et gassrør fra Kollsnes i Øygarden til Mongstad. Dette gir gledelige muligheter for annen spennende industriutvikling i området, og representerer derfor en viktig del av helheten når dette spørsmålet skal vurderes.

Både i Sløvåg i Gulen kommune og Lutelandet i Fjaler kommune er det store planer om spennende industriutvikling. Man er da avhengig av gasstilførsel, og primært ved en forlengelse av den nye gassrørledningen til Mongstad. Jeg regner med at statsråden kjenner til disse planene, og jeg spør derfor om denne mulige, spennende industriutviklingen vil bli tillagt vekt når Regjeringen skal gjøre sine vedtak om Mongstad.

Statsråd Odd Roger Enoksen [11:31:24]: Jeg har deltatt på et stort møte i dette området om de industriplanene som foreligger, og jeg ser også det som svært spennende. Vi vil selvsagt se grundig på hvordan det er mulig å bidra til å realisere disse planene når vi tar stilling til denne søknaden.

Nå er det slik at denne søknaden skal behandles i de nevnte organer. Mulighetene for industriutvikling og de tingene som vi nå diskuterer, vil selvsagt bli fulgt opp, og beslutningene knyttet til konsesjon vil være avgjørende for hvordan vi skal følge opp de tingene som ligger her. Industriprosjektene som ligger i dette området, er svært spennende, og de gir muligheter for å utnytte gass industrielt.

Presidenten: Spørsmål nr. 8 vil bli svara på til slutt i spørjetimen.

S p ø r s m å l 9

Morten Høglund (FrP) [11:32:30]: Jeg har et spørsmål til nærings- og handelsministeren:

«SIVA Fornebu AS sier nei til å delta i den planlagte kapitalutvidelsen i IT Fornebu Inkubator AS. Med denne politikken løper staten vekk fra sine tidligere løfter og bremser den positive utviklingen som har vært ved IT Fornebu.

Hva vil statsråden gjøre for at de gjenstående 22 mill. kr av investeringsrammen for statens Fornebu-engasjement blir bevilget, og hva vil gjøres for å sikre et aktivt statlig engasjement i utviklingen av IT Fornebu, i tråd med intensjonene?»

Statsråd Odd Eriksen [11:33:20]: Staten har investert i underkant av 403 mill. kr i IT Fornebu-selskapene. I tillegg bidrar staten bl.a. med midler til drift av forskningscenteret Simula og med midler til etablering av en framtidrettet transportløsning på Fornebu. Statens innsats er med andre ord betydelig, og den er et godt eksempel på offentlig-privat samarbeid.

Den opprinnelige bevilgningen ble redusert med 22 mill. kr som følge av at dette beløpet ikke var benyttet da muligheten til ytterligere utsettelse av bruk utløp. Midlene ble med andre ord inndratt som følge av at de ikke var disponert innen den gitte tidsperioden, i tråd med bevilgningsreglementet fastsatt av Stortinget.

Når IT Fornebu flere år senere fremmet et ønske om utbetaling av 22 mill. kr, blir det derfor et spørsmål om en ny bevilgning. Og samme hvor godt formålet er, må det vurderes opp mot andre gode formål. Regjeringen er kommet til at vi ikke ønsker å fremme forslag om gjenbevilgning.

Det er likevel ikke slik at staten trekker seg ut av IT Fornebu-samarbeidet – tvert imot. Vi er inne med betydelige midler, og vi vil bidra til at IT Fornebu fortsatt skal lykkes i årene som kommer.

Morten Høglund (FrP) [11:34:51]: Jeg takker statsråden for svaret.

Det er riktig at disse 22 millionene ikke automatisk kunne bevilges, men statsråden og Regjeringen kunne fremmet et forslag til Stortinget om dette. Det har man ikke intensjon om å gjøre, og det synes jeg er leit.

Nåværende statsminister, Jens Stoltenberg, uttalte i valgkampen at han så det som naturlig og riktig at staten har et aktivt forhold til hvordan IT Fornebu skal utvikle seg. Til tross for det engasjementet som likevel er der, er det vel en kjensgjerning at for å få det velfungerende offentlig-private samarbeidet som man ønsker, og den utviklingen som hele området trenger, må det en oppfølging til. Denne oppfølgingen ser nå ut til å mangle. Føler statsråden seg komfortabel med at man ikke oppfyller de valgkamploftene som bl.a. nåværende statsminister gav, med det som nå er resultatet?

Statsråd Odd Eriksen [11:36:01]: Det er helt åpenbart at denne regjeringen følger opp alle de valgkamploftene vi har gitt knyttet til IT Fornebu. Det beviser også den betydelige satsingen som staten gjør. Vi har bevilget i overkant av 400 mill. kr til IT Fornebu, samtidig som vi har en statlig grunnfinansiering til Simula-senteret i størrelsesorden 50 mill. kr. Det skulle i seg selv innebære at vi ikke fører en passiv politikk i forhold til IT Fornebu.

I tillegg er det slik at markedssituasjonen for denne bransjen er betydelig endret i positiv retning fra det tidspunktet staten gikk inn og bidrog til etableringen av IT

Fornebu. Så veldig mye ligger til rette dersom styret tar det ansvaret styret har, og bidrar til at man bruker markedet for å øke aktiviteten, og stimulerer til videre satsing på IT Fornebu.

Morten Høglund (FrP) [11:37:05]: Igjen takker jeg statsråden for svaret.

Nå høres statsråden nesten ut som om han representerte den forrige regjeringen, som ønsket at staten skulle spille en minst mulig rolle i den type prosjekter. For å få dette prosjektet på plass tok Fremskrittspartiet og Arbeiderpartiet felles initiativ. Regjeringen har selv sagt at den ønsker å være mer pågående og aktiv i næringspolitikken.

Styret i IT Fornebu sier at de nå må bruke tid på å nedjustere ambisjonene og bygge en mer beskjeden strategi for IT Fornebu. Bekymrer ikke det statsråden – på et så sentralt prosjekt som Arbeiderpartiet har et betydelig ansvar for å få på plass? Burde ikke statsråden i en dialog med styret nå bruke tid på å finne ut hvordan man best mulig kan få den utviklingen som var forespeilet da man igangsatte dette prosjektet?

Statsråd Odd Eriksen [11:38:01]: Jeg vil gjerne gjenta at denne regjeringen har et særdeles aktivt engasjement i forhold til IT Fornebu. Jeg har selv besøkt senteret på Fornebu. Jeg har hatt møte i departementet med representanter fra styret. Vi har fra statens side bidratt til investeringer med over 400 mill. kr, og vi har en grunnfinansiering til Simula-senteret i størrelsesorden 50 mill. kr årlig. Dette betyr at vi har et aktivt forhold til utviklingen av IT Fornebu.

Det er, som jeg sa, styrets ansvar å sørge for utviklingen av senteret. Jeg synes at styrets ambisjoner er særdeles beskjedne dersom man ikke er i stand til å se de betydelige mulighetene som ligger i markedet i dag, som nærmest er på topp. Hvis man ikke da ser mulighetene som ligger der, og benytter seg av dem, vil jeg beklage det sterkt. Men det er altså styrets ansvar, i tillegg til de betydelige beløpene som staten har bevilget til senteret.

S p ø r s m å l 1 0

Presidenten: Dette spørsmålet, frå representanten Peter Skovholt Gitmark til nærings- og handelsministeren, vil bli svara på av arbeids- og inkluderingsministeren som rette vedkomande.

Peter Skovholt Gitmark (H) [11:39:15]: Jeg har følgende spørsmål nå til arbeids- og inkluderingsministeren: «Stadig flere norske bedrifter opplever det vanskelig å finne og ansette høykompetent arbeidskraft fra EØS-området. Samtidig øker norsk næringsliv sin tilstedeværelse utenfor Europa og dermed også andelen ikke EØS-borgere blant sine ansatte.

Hva vil statsråden gjøre for at norske bedrifter skal lettere få tilgang til utenlandsk høykompetent arbeidskraft, og vil statsråden arbeide for at multiple visum kan brukes for ansatte i norske selskap fra land som f.eks. India, Singapore og Kina?»

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:39:57]: Regjeringen er opptatt av at tilgangen på nødvendig kompetent arbeidskraft ikke skal være hemmende for utviklingen av norske bedrifter. Blant annet skal regelverket for arbeidskraftmobilitet over landegrensene bidra til dette. Det er fri mulighet for borgere av EØS-land til å ta seg arbeid i Norge, likevel slik at borgere fra åtte av de nye EU-landene må ha tillatelse av UDI eller politiet i tråd med kravene i den norske overgangsordningen før de kan starte arbeidet. Vi har de siste par årene sett en sterk vekst i tilgangen på arbeidskraft fra EØS-land, særlig fra Polen og Litauen. Det har bidratt til å fylle stillinger hvor det har vært knapphet på norsk arbeidskraft.

Utlendingsmyndighetene har de senere årene hatt en kvote på 5 000 arbeidstillatelser for faglærte personer fra land utenfor EØS uten krav om en vurdering av behovet for arbeidsinnvandring. Hensikten med denne kvoten har vært å sikre norske arbeidsgivere forutsigbarhet og gi dem mulighet til rask tilgang på nødvendig kompetanse. Denne kvoten har ikke vært noen begrensning for arbeidsgivernes mulighet til å ansette arbeidskraft fra land utenfor EØS. I 2005 ble det innvilget vel 1 200 tillatelser under denne ordningen. I de to første månedene i år ble det innvilget 254 tillatelser. Dette var om lag 100 flere enn i samme periode i fjor. Fra de tre landene representanten Gitmark nevner, India, Singapore og Kina, ble det gitt tillatelse til om lag 50 personer i de to første månedene i år. Disse tallene tyder på at kvoten på 5 000 arbeidstillatelser foreløpig ikke legger hindringer i veien for norske arbeidsgivers ønske om å ansette kompetent arbeidskraft fra land utenfor EØS.

Personer fra land utenfor EØS-området kan også innvilges arbeidstillatelse under ordningen særlig rettet mot multinasjonale selskaper som ønsker å hente inn høyt kompetent arbeidskraft til Norge fra en utenlandsk filial eller et datterselskap. I slike tilfeller må den utenlandske statsborgeren oppfylle de alminnelige vilkårene for arbeidstillatelse i utlendingslovgivningen. Jeg har fått signaler om at det i noen tilfeller med dagens regelverkspraktisering kan være et problem å få utstedt arbeidstillatelse i tilfeller der bedriften ikke kan anses som et multinasjonalt selskap. Dette vil jeg se nærmere på.

Det er for tiden god vekst i norsk økonomi, og vi opplever høy sysselsetting og fallende ledighet. I en slik situasjon vil det kunne oppstå mangel på enkelte typer kompetent arbeidskraft. Globaliseringen av deler av næringslivet kan forsterke et slikt behov. Regjeringen vil derfor, som ledd i arbeidet med 2007-budsjettet, foreta en gjennomgang av om det er behov for nye tiltak fra myndighetenes side for å sikre bedriftene tilgang på nødvendig arbeidskraft fra utlandet.

Peter Skovholt Gitmark (H) [11:43:21]: Jeg takker for svaret.

Jeg ønsker å henlede statsrådets oppmerksomhet mot en lokal bedrift, nemlig Aker Kværner MH i Kristiansand, som ligger midt i en sterk offshoreklynge som bygger og sammenstiller verdens mest avanserte boreparker. De har et sterkt behov for mer høyteknologisk arbeids-

kraft. Det er også mangelvare innenfor hele EØS-området.

Det utstyret de bygger, testes i Norge, men det sammenstilles i Aserbajdsjan, i Singapore, i Korea og i Kina, og det personellet som de hyrer inn fra utlandet fra disse landene her, er, uavhengig av sin bakgrunn som er høykompetent, nødt til å få en opplæring i Norge. Problemet er at ingeniører kun får tre måneders visum til Norge før de må ut i tre nye måneder og så tilbake til Norge.

Ser statsråden at dette er et stort problem for enkelte firmaer som ikke faller inn under det som statsråden sier om multinasjonale selskaper? Hva ønsker statsråden å gjøre for å løse dette problemet så raskt som mulig?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:44:29]: Jeg ser selvfølgelig den situasjonen som spørteren beskriver, og jeg er helt enig med spørteren i at det er viktig å finne fram til løsninger på den type utfordringer. Og som jeg sa i mitt svar, gjennomgår vi nå hele området med sikte på å komme opp med forslag.

Blant de identifiserte problemene som vi deler – Regjeringen og spørteren – er det selskap som åpenbart er i en internasjonal situasjon, men som ikke defineres som multinasjonale selskap. Som jeg sa i svaret mitt, skal vi særlig se på det.

Det jeg imidlertid er i tvil om, er om løsningen på denne utfordringen er multiple visum. Visum er normalt ikke et virkemiddel som er knyttet opp til arbeidsinnvandring. Det er arbeidstillatelse og oppholdstillatelse som er utgangspunktet. Visumspørsmålet er mer for forretningsreisende som har behov for å komme til Norge ofte. Virkemiddelet er jeg litt i tvil om, men at vi må gjøre noe med problemet, er jeg enig med spørteren i.

Peter Skovholt Gitmark (H) [11:45:42]: Jeg takker for at statsråden ønsker å gripe tak i og komme med løsninger på det. Grunnen til at multiple visum har kommet fram, er at det har vært den eneste muligheten disse firmaene har hatt for å trekke inn arbeidskraft for et kortere opplæringstidsrom til Norge. Problemet har vært at man har måttet sende ingeniører ut av Norge etter tre måneder i landet. Det er lite hensiktsmessig, og det tjener ikke norsk industri på overhodet.

Når tidsperspektivet her er budsjettet for 2007, er jeg fornøyd med det. Samtidig ser en at bl.a. norsk arbeidsinnvandringspolitikk i større grad må tilpasses at stadig flere kommer til å være ansatt av norske selskap, men i deres utenlandskontorer, og de trenger opplæring i Norge før de vil tilbake til det landet de kommer fra og har fått sin utdannelse fra. Det må også norsk arbeidsinnvandring tilpasse seg. Er statsråden enig i det?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:46:47]: Jeg er enig i at det er utfordringer som det er viktig at vi finner gode løsninger på, men jeg stiller meg fortsatt tvilende til virkemiddelet som representanten Gitmark foreslår. Så vidt jeg husker, er det slik at selv om man får et multipelt visum – det er jo et Schengen-visum, og da gjelder Schengen-regler – er det slik at man i løpet av et år kan reise inn

og ut av Norge flere ganger. Men i løpet av et halvår kan man ikke oppholde seg mer enn tre måneder i Norge. Selv om vi hadde utstedt et multippelt visum til de personene som representanten Gitmark er opptatt av, hadde vi vært like langt. Vi må nok ha en mer offensiv holdning til dette spørsmålet enn det spøreren har som utgangspunkt.

S p ø r s m å l 1 1

Presidenten: Dette spørsmålet, frå representanten Petter Løvik til nærings- og handelsministeren, vil bli svara på av olje- og energiministeren som rette vedkomande.

Petter Løvik (H) [11:47:46]: Eg tillèt meg å stille følgjande spørsmål:

«Sikker tilgang på rimeleg elektrisk kraft er viktig for næringslivet i Midt-Noreg. Nærings- og handelsministeren avviste tidlegare i år, gjennom NTB 27. mars, heilt at det kan bli aktuelt å skru prisen på straum kraftig opp i dette området for å redusere forbruket. Olje- og energiministeren har seinare uttrykt at ein slik auke likevel kan vere aktuell. Det er uheldig når signala frå Regjeringa er så sprikande.

Avviser statsråden framleis ein kraftig prisauke for å redusere forbruket?»

Statsråd Odd Roger Enoksen [11:48:22]: La meg bare innledningsvis vise til at dette spørsmålet, som var stilt til nærings- og handelsministeren om kraftsituasjonen i Midt-Norge, skal besvares av meg som ansvarlig på dette fagfeltet.

Det står fast at en kraftig prisøkning på strøm i Midt-Norge ikke er noen måte å løse de utfordringene vi står overfor i dette området. Det har jeg også i alle mine svar bekreftet. Det jeg imidlertid er blitt spurt om i flere sammenhenger, er hvorvidt det er uaktuelt å opprette et eget prisområde i Midt-Norge. Det er noe annet, og jeg skal også prøve å besvare det spørsmålet.

For Regjeringen er det en målsetting at kraftprisene i Norge ikke skal bli uakseptabelt høye. Store prisforskjeller mellom ulike deler av landet bør derfor ikke inntreffe, og spesielt ikke over lengre perioder.

Tiltak for å oppfylle dette ble gjennomgått i mitt svar av 7. april på spørsmål til skriftlig besvarelse – nr. 688. Det er en rekke tiltak som skal brukes for å oppnå en mest mulig samfunnsmessig rasjonell kraftforsyning. Men det er i utgangspunktet ingen virkemidler som kan utelukkes helt, verken i Midt-Norge eller i andre deler av landet. Virkemidler må tas i bruk ut fra behovet i den aktuelle situasjonen.

Opprettelse av prisområder er et viktig virkemiddel i kraftmarkedet. Statnett er gjennom NVEs forskrift pålagt å fastsette prisområder for å håndtere store og langvarige flaskehalsar i regional- og sentralnettet. I tillegg skal Statnett normalt fastsette separate prisområder ved forventet energiknapphet i et avgrenset geografisk område. Eventuell opprettelse av nye prisområder har det vært fokusert på når det gjelder håndteringen av kraftsituasjonen i Midt-

Norge. Dette er et av de mulige virkemidlene Statnett har i dag, og jeg kan ikke utelukke at det blir aktuelt igjen i Midt-Norge med et slikt eget prisområde. Innføring av nye prisområder vil bl.a. bidra til å øke krafttilgangen i området, og vil gi signaler til produsenter og forbrukere, slik at de kan forholde seg til kraftsituasjonen i området på en effektiv måte. Uten bruk av prisområder vil Statnetts mulighet for å håndtere anstrengte kraftsituasjoner bli betydelig begrenset, og Statnett har siden år 2000 innført prisområder som følge av kraftsituasjonen i Møre-området tre ganger. Altså tre ganger etter år 2000 i det området vi snakker om her.

I St.meld. nr. 18 for 2003–2004 om forsyningssikkerhet for strøm mv., som ble lagt fram av Bondevik II-regjeringen, ble virkemidler for å håndtere svært anstrengte kraftsituasjoner diskutert. I tråd med meldingen er Statnetts mulighet til å etablere prisområder en forutsetning for at disse virkemidlene skal virke for å unngå rasjonering. Jeg vil også minne om at prisområder også benyttes for å håndtere flaskehalsar i overføringsnettet i det nordiske kraftmarkedet, og også mellom Nord- og Sør-Norge. Bruken av prisområder er derfor et av mulige virkemidler som Regjeringen selvsagt stiller seg bak.

Situasjonen i Midt-Norge er krevende, og jeg kan forsikre om at en samlet regjering er opptatt av å få en permanent og robust løsning for kraftsituasjonen i dette området, samtidig som vi nå også jobber for å ha best mulig midlertidige løsninger fram til en permanent produksjon kan være på plass. Det er, som nevnt innledningsvis, et mål at store prisforskjeller skal unngås, og jeg ser heller ikke prismekanismer som en ensidig måte å løse de utfordringene på som vi står overfor i dette området.

Petter Løvik (H) [11:52:05]: Eg takkar statsråden for eit fyldig svar. Når eg opphavleg sende spørsmålet til nærings- og handelsministeren, var det på bakgrunn av at dette er ei sak som eg har konfrontert olje- og energiministeren med fleire gonger tidlegare, og nærings- og handelsministeren har kome med utsegner i retning av at det vil vere relativt lite aktuelt å auke desse prisane. Det ville vere av alvorleg betydning for næringslivet i store delar av Midt-Noreg dersom vi skulle få ein sterk prisauke eller til og med utkoplingar, slik det har vore frykta. Det som har fått meg til å vere relativt roleg eit par månader i denne saka, er det som olje- og energiministeren svarte i interpellasjonsdebatten den 16. februar 2006. Då var det ikkje snakk om å innføre, men om å ta i bruk eit eige prisområde i Midt-Noreg. Då seier statsråden:

«Det vil ikke være akseptabelt å bruke det som et virkemiddel i et slikt område.»

Har statsråden forandra meining på det området?

Statsråd Odd Roger Enoksen [11:53:09]: Nei, statsråden har ikke endret oppfatning i det spørsmålet. Slik jeg også har understreket i mitt første svar nå: Å bruke skyhøy pris, som noen har sagt, for å løse situasjonen i Midt-Norge er ingen løsning.

Den forrige regjering satte ikke i gang et nødvendig arbeid for å få permanent produksjon på plass raskt nok. Det

betyr at vi får en mellomperiode. Uansett hvilke løsninger vi har for permanent produksjon, kan vi få en mellomperiode på et og halvt år hvor vi vil ha en krevende situasjon som det vil være behov for å håndtere med midlertidige løsninger.

Den forrige regjering, som Høyre var en del av, har i St.meld. nr. 18 for 2003-2004 skissert et løp for hvordan det skal håndteres. Der sa regjeringen at det først og fremst skal håndteres med prisområder og bruk av prismekanismer for å få ned forbruket, dernest skal man inngå avtaler med industrien for å kjøpe strøm fra industrien og dermed også bidra til permitteringer i industrien. Midlertidig produksjon skal f.eks. kunne brukes for å unngå rasjonering.

Det er en måte å håndtere dette på – hvis en ser på summen av disse faktorene – som denne regjering ikke ønsker å legge til grunn. Det vil gi for store konsekvenser i dette området hvis vi legger den forrige regjeringens håndtering av denne type situasjoner til grunn. Vi vil måtte gjøre det på en annen måte.

Petter Løvik (H) [11:54:28]: Eg har framleis visse problem med å sjå samsvaret mellom det statsråden sa den 16. februar: «Det vil ikke være akseptabelt å bruke det som et virkemiddel», altså eget prisområde som virkemiddel i dette området, og det han seier i dag, som er noko heilt anna. Men lat det liggje.

Her er eit spørsmål som er det aller viktigaste oppe i dette: Det kan vere ein vanskeleg mellomperiode, men det er det litt langsiktige som betyr aller mest i dette tilfellet. Skal vi klare å halde prisane nede, gi sikker forsyning, næringsutvikling og sikker lys- og varmelevering til hushalda, er det ny produksjon som må på plass, og då må vi få gasskraftverk. Vi kjenner til at det ligg skisser her til eit gasskraftverk på Tjeldbergodden med full CO₂-handtering frå dag ein. Det er til så lenge berre ei skisse, og det er ikkje teke stilling til om denne skal byggjast. Vil statsråden dersom dette viser seg ikkje å vere realistisk, kunne vere med og vurdere ei løysing utan CO₂-handtering frå dag ein, for å sikre kraftsituasjonen i Midt-Noreg?

Statsråd Odd Roger Enoksen [11:55:40]: For det første er det ingen grunn til å la spørsmålet om midlertidige prisområder ligge, for jeg sier ingenting annet i dag enn det jeg alltid har sagt. Det er ikke nok, og det vil på ingen måte være aktuelt å bruke kun midlertidige prisområder for å sikre den midlertidige situasjonen som vi har i dette området, fram til permanent produksjon kan være på plass. La meg slå det fast.

Hvis vi skal følge den forrige regjeringen sitt opplegg, vil midlertidig pris være det virkemiddelet som skal tas i bruk for å løse situasjonen, skissert i St.meld. nr. 18 for 2003-2004. Men det vil ikke være aktuelt å gjøre det for denne regjeringen. Derfor ser vi på et sett av virkemidler som i kombinasjon må brukes for å sikre situasjonen i Midt-Norge.

Det er altså slik at denne regjering har gitt forlenget konsesjon til Skogn. Vi er i nær dialog med søkerne for å se på mulighetene for å få realisert Skogn-prosjektet raskest mulig. Det har vi gjort uten å stille nye rensekra-

Men denne regjering har, i motsetning til den forrige, sagt at vi vil bidra til å håndtere CO₂. Det betyr at vi vil bidra til å håndtere CO₂ på Skogn.

Forhåpentligvis er det et grunnlag for å kunne ta investeringsbeslutninger både på Skogn og på Tjeldbergodden som gjør at vi kan sikre permanent og langsiktig produksjon i dette området. Det arbeidet skulle ha vært satt i gang av den forrige regjering. Det ble ikke gjort. Derfor har vi dårlig tid. Derfor kan det bli aktuelt med midlertidige løsninger.

S p ø r s m å l 1 2

Elisabeth Aspaker (H) [11:57:09]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til nærings- og handelsministeren:

«I handlingsplanen for reiselivet fremlagt av Samarbeidsregjeringen i 2005 ble grønt reiseliv fremhevet som et nasjonalt satsingsområde. Nord-Troms reiseliv har i regi av flere kommuner utarbeidet et spennende forprosjekt om utvikling av grønn turisme.

Med utgangspunkt i spesielle naturkvaliteter og omfattende vernearealer i Nord-Troms, vil statsråden ta initiativ til et pilotprosjekt for statlig tilrettelegging av infrastruktur for grønn turisme i regionen etter mønster av satsingen i Nord-Finland?»

Statsråd Odd Eriksen [11:57:51]: I Soria Moria-erklæringen har vi sagt at vi vil utvikle en nasjonal reiselivsstrategi bygget på nærhet til natur og norsk kultur, som ivaretar satsingen på grønt reiseliv og reiselivsnæringen som distriktsnæring. Jeg vil legge vekt på å bidra til at dette målet blir oppfylt.

I fagmiljøet brukes begrepet geoturisme for å omtale det samme. I handlingsplanen som representanten Aspaker refererer til, er prinsippene bak Geo-turisme lagt til grunn for utviklingen av Norge som reisemål. Norge, ved Innovasjon Norge, er et av svært få land i verden som har underskrevet National Geographics charter for geoturisme.

Som oppfølging av Handlingsplan for reiselivet ble det bevilget 1 mill. kr til Innovasjon Norge øremerket satsing på geoturisme. I etterkant av denne bevilgningen har Innovasjon Norge jobbet med å implementere geoturismens prinsipper i sin reiselivssatsing. Blant annet er geoturismebegrepet sterkt ivaretatt i Innovasjon Norges nylig lanserte merkevarestrategi. Denne strategien skal brukes for merkevarebygging av Norge som reisemål i utlandet, men også i Norge.

Arbeidet med en nasjonal reiselivsstrategi basert på Soria Moria-erklæringen er også i gang. Vi har styrket budsjettene til Innovasjon Norges reiselivsarbeid med 72,5 mill. kr. i årets budsjett. Det er en økning fra i fjor med 72,5 pst.

Jeg avholdt et samråd med viktige aktører i næringen i begynnelsen av denne måneden og fikk der viktige innspill til det arbeidet som skal skje videre. Vi vil igangsette et interdepartementalt arbeid for å utarbeide en nasjonal reiselivsstrategi. Arbeidet vil skje i nært samarbeid med reiselivsnæringens representanter.

Satsingen på reiseliv er en prioritert oppgave for Innovasjon Norge. Dette omfatter innovasjon og produktutvikling, kunnskap og kompetanse og markedsføring og profilering. Innovasjon Norge har utviklet flere kompetanseverktøy for hvordan destinasjoner kan utvikle sitt reise-mål i tråd med geoturismens prinsipper. Dette arbeidet vil intensiveres framover med flere kompetansetiltak.

Når det gjelder det konkrete prosjektet som representanten Aspaker tar opp i sitt spørsmål, ser jeg det som naturlig at et slikt prosjekt i første rekke behandles av Innovasjon Norges lokale kontor. Innovasjon Norge har etter det jeg har fått opplyst, ennå ikke mottatt en søknad om støtte til prosjektet, men vil behandle den raskt når den eventuelt foreligger.

Elisabeth Aspaker (H) [12:00:56]: Jeg vil takke for svaret, men jeg hadde håpet at statsråden ville uttrykke seg langt mer forpliktende enn det han faktisk gjør. Men vi er enige om én ting, at vi har mye fantastisk natur å by på i Norge. I den regionen vi nå snakker om, har vi faktisk sammenhengende 3 000 km² med verne- og villmarksområder, hvis vi ser de norske og de finske områdene i sammenheng.

Men så tilbake til det jeg spør om – det er jo riktig som det sies her; vi er ikke uenig i at vi bør utvikle grønt reiseliv etter mønster av de chartrene som Norge har undertegnet: Ser statsråden at Nord-Troms er en region hvor det skulle ligge svært godt til rette for dette, med store nasjonalparker, med landskapsvernområder – ikke minst på grunn av det faktum at Finland på sin side har gått foran og vist vei? Ser han at det er et stort potensial knyttet til naturbasert og aktivitetsbasert reiseliv i grønne områder?

Statsråd Odd Eriksen [12:01:56]: Jeg har for så vidt forståelse for at representanten ønsker et forpliktende svar, men jeg vil gjerne understreke: Det foreligger ennå ingen søknad om støtte til prosjektet, og da er det vanskelig å håndtere spørsmålet her og nå.

Men jeg vil også i denne sammenheng gi ros til aktørene i prosjektet i Troms for det arbeidet de har satt i gang. Det er inngått et samarbeid for utvikling av infrastruktur når det gjelder nasjonalpark, og det er gjennom samarbeid vi kan oppnå de beste resultatene. Det er også naturlig å se til Finland, som aktørene gjør, som har en mye lengre historie enn Norge når det gjelder arbeidet på dette feltet. Vi vet også at reiseliv er en av verdens raskest voksende næringer, og denne regjeringen har en ambisjon om at Norge skal få sin del av denne veksten. Den veksten må fortrinnsvis komme bedriftene og næringene til gode gjennom økt lønnsomhet.

Elisabeth Aspaker (H) [12:03:12]: Den regionen vi snakker om nå, er faktisk en næringsmessig ganske svak region. Den sliter med stor ledighet, og det skulle i seg selv kunne bane vei for at man fra statlig side ser at man burde kanalisere prosjekter dit. Det er inngått et samarbeid med Finland med sikte på å utvikle et Interreg-prosjekt på dette området. Men det gjenstår altså å få på plass en del infrastruktur i disse verneområdene, slik som «det

finske Statsskog» har vært med på å finansiere på finsk side.

Så mitt siste spørsmål til statsråden blir: Vil han ta initiativ til en dialog med både Innovasjon Norge og Statsskog for å se på hvordan man kan være med og tilrettelegge for naturbasert reiseliv i dette området? Selv om det ikke foreligger noen søknad, vil det være viktig hva slags signaler statsråden faktisk er villig til å gi.

Statsråd Odd Eriksen [12:04:07]: Det er vel ingen regjering før denne som så tydelig har sagt at den vil bidra til satsing i nordområdene. Denne regjeringen har pekt ut nordområdene som sitt viktigste strategiske satsingsområde. Det gjelder også næringsaktivitet som reiseliv.

Vi vet jo også at et av våre fremste fortrinn for å selge Norge i reiselivssammenheng, er natur, kulturlandskap – og det Nord-Norge representerer i denne sammenheng. Jeg har kontinuerlig møter med Innovasjon Norge for å forsikre meg om at de gjennom de disponeringer og det arbeidet de gjør, støtter opp under Regjeringens satsing i nordområdene. Jeg er veldig trygg på at når vi først får dette prosjektet på bordet, vil Innovasjon Norge i den utstrekning det er mulig, bidra til å få prosjektet realisert.

S p ø r s m å l 1 3

Arne Sortevik (FrP) [12:05:25]: Spørsmålet er som følger:

«Det pågår stor debatt om manglende statlige bevilgninger til veiformål i Norge. En liten del av nasjonalt veinett holder de nasjonale krav Norge selv har satt til eget veinett. Bevilgninger til veibyggning behandles i våre offentlige budsjetter som utgift og begrenses av dette, i stedet for som investering som varer i mange år.

Hvilken plan har statsråden for å få til en systemendring i budsjett- og plansammenheng, slik at penger til veibyggning behandles som langsiktig investering og ikke som kortsiktig årlig utgift?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:06:18]: Problemstillinga som representanten Sortevik her tek opp, er viktig.

I motsetning til den førre regjeringa, som Arne Sortevik og hans parti hadde eit nært samarbeid med, har denne regjeringa i sitt regjeringsgrunnlag, Soria Moria-erklæringa, kapittel 3, om den økonomiske politikken, sagt m.a.:

«Statsbudsjett-utvalgets rapport om økt langsiktighet i statens budsjettering legges til grunn for en gjennomgang av et mulig skille mellom drift og langsiktige investeringer i statens budsjettpolitikk.»

Regjeringa arbeider for tida med saka, og eg må derfor kome tilbake til spørsmålet på eit seinare tidspunkt.

Arne Sortevik (FrP) [12:07:05]: Takk for et kort og i høyeste grad lite avklarende svar.

Spørreeren er vel kjent med det som står i Soria Moria-erklæringen om prosjektfinansiering. Det er faktisk et svar som faller på siden av problemstillingen, fordi behandling av investering som langsiktig bruk av penger

versus en prosjektfinsiering som kan gå over noen år, er to vidt forskjellige ting. En vei varer i 50 år. Vi behandler det i budsjett- og regnskapssammenheng som om vi bruker opp pengene det året veien er bygd. Inntekten for samfunnet kommer i de neste 49 årene. Vi behandler dette som om pengene er spist og brukt opp. Legger vi på den måten til rette for økte bevilgninger til veibygging?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:07:56]: Eg må med respekt å melde seie at eg trur ikkje representanten Sortevik likevel har lese godt nok i Soria Moria-erklæringa. Det eg refererte til, var ikkje prosjektfinsiering, men at me legg til grunn Statsbudsjettutvalet sin rapport for å sjå på eit mogleg skilje mellom drift og langsiktige investeringar i staten sin budsjettpolitikk. Det er vel nettopp om eg vil gå vidare med det, som er spørsmålet frå Sortevik. Og eg seier at det vil Regjeringa. Me er i gang med eit arbeid her. Det er ikkje eit arbeid som kan gjerast over natta, det grip inn i heile den statlege budsjetteringa. Staten har, som representanten veit, eit anna system enn det ein har i kommunane, der ein faktisk skil mellom drift og investering.

Eg må be om respekt for at her må det gjerast eit arbeid før ein kan melde tilbake til Stortinget resultatet at det.

Arne Sortevik (FrP) [12:08:56]: Igjen takk for svaret.

Statsråden er sikkert enig i det som Framstegspartiet og mange andre sier, nemlig at investering i realkapital, i veier, ikke er forbruk, ikke er flere kroner til subsidier, ikke er stønadsordning og ikke er penger til drift, men altså investering for å bedre produktiviteten for alle i samfunnet – både for næringsliv, for oss som enkeltpersoner, for offentlig sektor og som sådan for samfunnet totalt. Vi kan på den måten utnytte ressursene bedre hvis vi får bedre veier, og hvis vi øker investeringene til veier.

Kan vi da håpe på at ny Nasjonal transportplan vil ha et endret rammeverk, slik at når vi utmåler satsingen på investering i infrastruktur, er det på basis av at veibygging er investering og ikke en årlig utgift?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:09:53]: Lenge før Framstegspartiet var stifta, kjempa Senterpartiet for å byggje dette landet, ikkje minst ved hjelp av langsiktig tenking og bygging av infrastruktur. Det gjer me framleis, og det gjer denne regjeringa, som Senterpartiet er ein del av, der partia er samde om å styre på grunnlag av Soria Moria, med høge ambisjonar for nettopp samferdselsområdet. I motsetning til den regjeringa som me avløyste, som Framstegspartiet hadde eit nært samarbeid med og sytte for å halde ved makta i fire år, skal me gjere eit heilt anna grep.

Når det gjeld den neste Nasjonal transportplan, er me nettopp i gang med rulleringa av den. I det svaret eg gav innleiingsvis, ligg det at eg heller ikkje kan svare bekref-tande eller avkreftande på dette spørsmålet. Det vil vere avhengig av det arbeidet Regjeringa no gjer med å sjå på eit mogleg skilje mellom drift og investeringar i staten sin

budsjettpolitikk. Igjen, eg må få kome tilbake til det spørsmålet.

S p ø r s m å l 1 4

Trond Helleland (H) [12:11:09]: Jeg vil stille følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«I Buskerud er enkelte skolebussar så fulle at mange skolebarn må stå i midtgangen. Dette gjør at det er de aller minste, 6-åringene, som ofte blir henvist til ståplass. Dette harmonerer dårlig med nullvisjonen og arbeidet for å bedre trafikksikkerheten.

Hva vil statsråden gjøre for å hindre at små barn daglig blir utsatt for trafikkfarlig transport?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:11:36]: Eg deler sjølv sagt representanten Helleland si merksemd knytt til å sikre små barn ein sikker skuleveg og at transport av skulebarn skal skje så trygt som mogleg.

Transport av skuleelevar med buss vert i dag regulert av tre ulike regelsett. Til saman seier vegtrafikklovgevinnga, yrkestransportlova og opplæringslova at skuleelevar etter visse kriterium har rett til skyss med eit transportmiddel som tilfredsstillar gjeldande krav til tryggleik, utført av ein transportør som tilfredsstillar dei krava som gjeld for å drive persontransport mot vederlag.

Det er fylkeskommunen som har ansvaret for skuletransporten, og den vert i dag dekt av dei frie inntektene til fylkeskommunane inkludert overføringar frå staten gjennom inntektssystemet. Dette betyr i praksis at den einskilde fylkeskommunen har stor fridom til å utforme tilbodet. Denne fridomen til å tilpasse tilbodet til lokale forhold nyttar òg fylkeskommunane aktivt, slik at i dag vert transporten nokre stader gjennomført som eigne skuleruter, men òg ofte som ein integrert del av det ordinære kollektivtilbodet.

Uluksstatistikken og somme analysar viser at skulebarn i veldig liten grad vert skadde i situasjonar der dei er busspassasjerar, og dei skadane som oppstår, er lite alvorlege. Dei alvorlege skadane for denne trafikantgruppa skjer heller i situasjonar der barna anten er på tur inn i eller ut av bussen, eller i tilfelle der dei går eller sykklar til og frå skulen. Eg er derfor av den klare oppfatninga at for å nærme seg nullvisjonen, som handlar om å unngå dei uopprettelege skadane som død eller livsvarig skade, må me forsetje å prioritere utbetringar av trafikkfarlege skulevegar og tilrettelegging for sikker av- og påstiging i buss i nærområda til skulane. Dette vil gje mykje meir tryggleik for pengane enn å bruke dei til ytterlegare å sikre dei som allereie har ein sikker skuletransport i buss.

Som representanten Helleland sikkert er kjend med, vart ei sak om bruk av ståplassar i samband med skulebusstransport òg handsama av Stortinget 3. juni 2004. Fleirtalet i dåverande samferdselskomite, alle unnateke medlemene frå Framstegspartiet, viste då til at dei svært låge uluksestala for barn og ungdom som bruker skule-skyss, viser at dagens busstransport i all hovudsak skjer i trygge former. Vidare understreka fleirtalet at transport av skuleelevar er og skal vere eit fylkeskommunalt ansvar

(Statsråd Navarsete)

der staten ikkje detaljregulerer unødig, men der lokale folkevalde sjølve kan ha fridom til å fastsetje korleis tenestene vert utforma. Fleirtalet ynskje ikkje å ta ifrå dei lokale styresmaktene denne fridomen, men såg det som ynskjeleg at fylkeskommunane syter for ein sikker skuletransport og nok sitjeplassar òg i dei tilfella der det ikkje vert køyrt egne skuleruter.

På bakgrunn av det eg her har presentert, og det faktum at eg ikkje kan sjå at det har skjedd vesentlege endringar sidan Stortinget sitt vedtak 3. juni 2004, ynskjer eg ikkje ytterlegare krav som innskrenkar fridomen til dei lokale styresmaktene til å velje dei løysingane som passar best rundt omkring i landet vårt. Etter å ha høyrst spørsmålet frå representanten Helleland sin partifelle Holmberg til kommunal- og regionalministeren tidlegare i dag, trudde eg kanskje at òg Høgre – eller gjeld det berre somme i Høgre – såg verdien av ein slik lokal handlefridom.

Trond Helleland (H) [12:15:06]: Jeg blir opprørt over å høre samferdselsministeren så lemfeldig snakke om kommunal frihet – når det er snakk om seksåringers trafikkisikkerhet! Jeg hadde ikke trodd jeg skulle høre det fra denne samferdselsministeren. Jeg er enig i at det viktigste er å sikre skoleveiene, men nå har det altså vært en rekke reportasjer i Buskerud-avisene og NRK Buskerud om småunger som blir kastet hulter til bulter i skolebussen. En bussjåfør som eier et eget busselskap, sier at det er seksåringere som ikke engang når opp til håndtaket i midtgangen. Og hvem er det som faktisk må stå? Jo, det er selvsagt de minste, de største sikrer seg plass. Jeg hadde ikke trodd at jeg skulle høre dette fra samferdselsministeren.

Jeg har lest svaret som ble gitt i 2004, og jeg er enig i det som står der, at dette er fylkeskommunens ansvar. Jeg ønsker fylkeskommunal og kommunal frihet, men vi har noe som heter trafikkisikkerhet her i landet, og det er faktisk statens ansvar. Jeg hadde derfor håpet på et mer offensivt svar fra ministeren.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:16:11]: Representanten må gjerne snakke seg opp til dei store høgder, men denne situasjonen har ikkje oppstått på i løpet av eit halvt år. Stortinget har behandla dette, som eg viste til. Stortinget gav veldig tydelege signal om kven ein meinte skulle ha ansvaret for dette. Den type oppslag som ein no har hatt i Buskerud, har vi òg hatt i mitt heimfylke og i andre fylke i fleire år. Men Stortinget var vel kjent med dei problema då Stortinget sa det Stortinget sa i samband med eit forslag frå Framstegspartiet. Eg har lese nøye det som Stortinget då sa. Eg ser ingenting som har endra seg med den situasjonen me har no. Tvert om har kommunane no fått større handlefridom, for denne regjeringa har løyvt 5,7 milliardar kr til fylkeskommunane. Så det er større handlefridom no til å gje eit betre tilbod. Det er fylkeskommunane sitt ansvar, som dei må ta. Eg skal gjerne vere med og presisere det overfor fylkeskommunane saman med kommunal- og regionalministeren, men eg

kjem ikkje til å gå inn på noka regulering utover det på dette tidspunktet.

Trond Helleland (H) [12:17:14]: Jeg er i hvert fall glad for det siste som ble sagt, at ministeren ville sende en anmodning til fylkeskommunene om å ta dette på alvor. Jeg vet at enkelte fylker har gjort det, og de har klart å få til at der det er separate skoleruter, foregår det i trygge former.

Men det som er utfordringen her, er jo at vi som stortingspolitikere og ministeren som minister vedtar en rekke trafikkisikkerhetsregler. Jeg vet at det f.eks. ikke har vært én dødsulykke med småbarn i bil de siste årene på grunn av barneseter/sikring i bil. Når det gjelder turbusser, vet vi at her er det nå påbudt med setebelter. Når kommunestyret i Sigdal, for øvrig en senterpartistyrte kommune, nå har vedtatt å be om mer støtte til trafikkisikkerhet for seksåringene på fylkesveiene, og når barna i Øvre Eiker blir kastet hulter til bulter ved bråstopp, synes jeg det er rart at ministeren ikke ser mer alvorlig på det. Vi er enige om det kommunale selvstyre, men barnas sikkerhet burde gå foran.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:18:20]: For dei av oss som ikkje berre har ei haldning til, men som faktisk trur på det kommunale sjølvstyret, er me trygge på at når denne saka no har kome på dagsordenen på den måten ho har, vil ein ta tak i ho på det nivået som har ansvaret. Det er nettopp det som ligg i lokalt sjølvstyre. Storting og regjering skal ikkje hoppe for dei fyrste medieoppslaga som kjem i ulike saker, men ha tillit til at dei som har ansvaret, tek tak i saka og ryddar opp i det.

Når det gjeld sikring i buss, arbeider eg no med ei sak der me ytterlegare vil sjå på korleis me kan sikre dei mindre barna ikkje berre i turbussar, men faktisk òg i rutegåande buss, på ein betre måte. Eg kjem til å kome med noko om det ganske snart. Det er ikkje slik at me ikkje er opptekne av dette. Denne regjeringa har trafikkisikkerheit som si hovudsak. Det overgår alle andre saker på samferdselsområdet – men det skal me arbeide med i samarbeid og ikkje i overstyring av det nivået, som i dette tilfellet er fylkeskommunen, som har ansvaret for å sikre skuleelevane. Og eg er trygg på at det vil skje.

S p ø r s m å l 1 5

Frå representanten Ine Marie Eriksen til kunnskapsministeren:

«Kunnskap i skolen forutsetter kunnskap om skolen. Skoleporten.no er et nettsted for kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling i grunnopplæringen.

Hvorfor ønsker statsråden å stenge skoleporten.no, og hva mener statsråden med at resultatene av de nasjonale prøvene skal være «tilgjengelige for dem som skal bruke resultatene»?»

S p ø r s m å l 1 6

Frå representanten Odd Einar Dørum til kunnskapsministeren:

«Hvilke initiativ vil statsråden ta i forbindelse med etter- og videreutdanningsordninger for lærerne, for å sikre at tiden blir brukt målrettet og kvalitetsmessig godt til lærernes faglige og pedagogiske kompetanseheving?»

S p ø r s m å l 1 7

Frå representanten Borghild Tenden til kunnskapsministeren:

«Rådgivertjenesten karakteriseres av mange som et forsømt område i skolen.

Hvilke konkrete tiltak vil statsråden igangsette i forbindelse med en styrking av rådgivertjenesten i grunn- og videregående skole, utover lovnaden om ytterligere økning av etter- og videreutdanningsmidler?»

S p ø r s m å l 1 8

Frå representanten Trine Skei Grande til kunnskapsministeren:

«I Innst. O. nr. 43 for 2002-2003 ble gratisprinsippet i grunnskolen presisert og tydeliggjort. Dessverre er det fortsatt betydelig uklarhet blant skoler, skoleeiere og foreldre om hvordan prinsippet skal praktiseres.

Vil statsråden foreta en evaluering av hvordan gratisprinsippet har fungert siden 2003, og om det eventuelt er behov for ytterligere tiltak i denne forbindelse?»

Presidenten: Disse spørsmåla er utsette til neste spørjetime, da statsråden er bortreist.

S p ø r s m å l 1 9

Frå representanten Anne Margrethe Larsen til kunnskapsministeren, overført til arbeids- og inkluderingsministeren:

«Det er av avgjørende betydning for kommunene å ha så forutsigbare rammebetingelser som mulig for å kunne planlegge og gjennomføre tiltak i opplæringssektoren på en best mulig måte. Blant annet gjelder dette i forhold til obligatorisk norskopplæring for beboere i asylmottak. Enkelte kommuner opplever betydelig usikkerhet i forhold til dette.

Vil det bli gjeninnført obligatorisk norskopplæring for alle beboere i asylmottak, også for dem som ikke har fått oppholdstillatelse, og når vil dette eventuelt tre i kraft?»

Presidenten: Dette spørsmålet fell bort, da spørjaren ikkje er til stades.

S p ø r s m å l 2 0

Frå representanten Vera Lysklætt til kunnskapsministeren:

«I den senere tid har ADHD vært et mye debattert tema i mediene. Spesielt har man fokusert på hjelpetiltakene i skolen.

Vil statsråden ta initiativ til en bedre samordning av ulike tiltak i forbindelse med ADHD og elever i grunnskolen?»

Presidenten: Dette spørsmål går ut, da statsråden er bortreist.

S p ø r s m å l 2 1

Presidenten: Dette spørsmålet, frå representanten Anders Anundsen til kunnskapsministeren, vil bli svart på av arbeids- og inkluderingsministeren på vegner av kunnskapsministeren.

Anders Anundsen (FrP) [12:19:51]: Jeg har gleden av å legge frem følgende spørsmål til statsråden:

«I en undersøkelse gjennomført av NRK har tre av fire rektorer svart at de ikke har fått mer penger til driften av skolen, til tross for at Regjeringen hevdet at de har satset på skole gjennom sin økning av bevilgningene til kommunene på 5,7 mrd. kr i år. Fremskrittspartiet fremmet forslag om like store bevilgninger til kommunene i 2006, men øremerket midler til de viktigste velferdsoppgavene, herunder skole.

Ser statsråden at Regjeringens påståtte satsning er feilslått, og vil statsråden vurdere øremerking til skole i 2007?»

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:20:43]: Regjeringen har økt kommunesektorens frie inntekter med 5,7 milliarder kr i 2006. Dersom faktisk utgiftsfordeling i 2005 legges til grunn, vil om lag 3/4 av veksten i de frie inntektene i 2006 bli brukt på grunnleggende velferdstjenester som skole, barnehager, helse og eldreomsorg.

Jeg må ta forbehold om at jeg ikke i detalj kjenner NRK-undersøkelsen som er gjort i forhold til rektorene. Måten spørsmålene er stilt på, vil kunne være avgjørende for svarene en har fått. Tidligere undersøkelser viser at kommunen vil bruke mer penger på skole. Kommunenes Sentralforbunds egen budsjettundersøkelse for 2006 viser at ni av ti kommuner vil opprettholde eller styrke tilbudet i skolen. NRKs undersøkelse tidligere i år, altså forut for den som spøreren nå henviser til, viser at halvparten av kommunene vil plusse på skolebudsjettet.

Utgiftsbehovene varierer mellom kommunene; noen steder er det behov for å styrke eldreomsorgen, mens andre steder er det skolen som må styrkes. Det er de lokale folkevalgte, kommunestyret, som best kjenner behovene i sin kommune, og som på det grunnlaget kan foreta fornuftige prioriteringer av kommunens økonomiske ressurser.

Regjeringen har stor tillit til de prioriteringene de lokale folkevalgte foretar, og har derfor ingen planer om å øremerke midler til skole i neste års budsjett.

Anders Anundsen (FrP) [12:22:35]: Jeg takker for svaret, men jeg er bekymret over at statsråden ikke ser grunn til å se nærmere på dette.

Statistisk sentralbyrå la før påske frem en analyse som viser at de økte overføringene til kommunesektoren først og fremst går til kulturformål, infrastruktur og kommunal administrasjon. Når vi i tillegg får rapporter fra tre av fire rektorer som sier at de ikke merker den lovede satsingen på skole som Regjeringen i valgkampen har vært helt tydelig på, er det ikke da på tide at Regjeringen vurderer om ikke andre økonomiske virkemidler må til for at lovnadene skal oppfylles? Eller vil statsråden fortsatt innta en passiv holdning til at de løftene regjeringspartiene gav i valgkampen, skal oppfylles av kommunestyrene – til tross for at det viser seg at det ikke skjer?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:23:30]: Utgangspunktet her er jo at spøreren og jeg ikke er enige om virkelighetsbeskrivelsen. Det er helt umulig å trekke de konklusjonene som spøreren nå trekker, at de økte frie inntektene til kommunesektoren ikke gir seg utslag i mer bevilgninger til skole.

NRK har foretatt en telefonrunde til noen rektorer. I tillegg finnes det en ganske grundig undersøkelse som KS har gjennomført overfor kommunene. Disse spriker i hvert fall i to vidt forskjellige retninger: KS' egen undersøkelse viser at det helt klart blir mer til skolene. Vi er nå i en situasjon hvor vi bare er kommet fire måneder inn i det nye året, og det å ha det skråsikre utgangspunktet som spøreren når har, er umulig. Og som jeg sa i mitt hovedsvar, tror vi at det er de som bor i de ulike kommunene som er best egnet til å vurdere hvor pengene trengs mest. Der er vi uenige med Fremskrittspartiet. Men det er ikke noen nyhet, og slik tror jeg det vil komme til å fortsette.

Anders Anundsen (FrP) [12:24:43]: Det er riktig at Regjeringen er uenig med Fremskrittspartiet. Fremskrittspartiet styrket skolen med 800 mill. kr i sitt alternative budsjett i forhold til de frie midlene som Regjeringen har lagt opp til.

Det er riktig at vi bare er fire måneder ute i et nytt år. Men budsjettene for kommunesektoren ble vedtatt i desember, hvilket må indikere at vi har en rimelig god oversikt over konsekvensene av den skolesatsingen Regjeringen har hevdet skulle komme. Er statsråden enig i at dersom det viser seg å være riktig at skolesatsingen uteblir, vil man ved behandlingen av budsjettet til høsten vurdere andre virkemidler, eller vil man slutte å si at Regjeringen satser på skolen, og si at det er opp til kommunene å velge om man skal satse på skolen?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:25:31]: Jeg vil først si at jeg skjønner jo at Fremskrittspartiet er bekymret over situasjonen i norsk skole. Problemet for Fremskrittspartiet er jo at de systematisk har gitt flertall for de bevilgningene som norske kommuner har hatt de siste fire årene, og har dermed ansvaret for at situasjonen er som den er. Og at det er svært krevende for Regjeringen å rette opp den situasjonen Fremskrittspartiet har ført norske skoler inn i, er jeg enig i.

Vi føler oss også svært trygge på at de økte bevilgningene som den nye regjeringen nå har sikret landets kom-

muner, vil føre til en bedre skole. Det trengs, for Fremskrittspartiet har i fire år systematisk gitt flertall til en annen politikk.

S p ø r s m å l 2 2

Frå representanten May-Helen Molvær Grimstad til kunnskapsministeren:

«I forslaget til statsbudsjett for 2006 frå regjeringa Bondevik II var det sett av 50 mill. kr til kompetanseheving i barnehagesektoren. Ni av disse millionane er no gitt til fylkesmenn som bidrag til implementering av ny lov om barnehagar og revidert rammeplan for barnehagen.

Korleis skal dei resterande pengane brukast?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsett til neste spørjetime.

S p ø r s m å l 2 3

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [12:26:47]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til arbeids- og inkluderingsministeren:

«Det er bevilget 3,6 mrd. kr til spesielle arbeidsmarkedstiltak i 2006. Dette er et sentralt element i den arbeidsrettede innsatsen mot fattigdom, og derfor må midlene utnyttes i tråd med formålet. Spesielle arbeidsmarkedstiltak tilbys nå til en lavere pris enn antatt, og det er derfor mulig å få flere enn 26 300 tiltaksplasser for det bevilgede beløp, jf. St.prp. nr. 1 for 2005-2006. Likevel nekter Aetat å kjøpe flere enn nevnte antall plasser.

Kan statsråden forsikre om at hele bevilgningen vil bli brukt som forutsatt?»

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:27:44]: Behovet for arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede vurderes bl.a. ut fra tilstrømming og antall yrkeshemmede arbeidssøkere registrert i Aetat. Yrkesrettet attføring, herunder arbeidsmarkedstiltakene for yrkeshemmede, har vært et viktig virkemiddel for å stimulere til økt yrkesdeltakelse ved å vri den offentlige ressursinnsatsen over mot oppfølging og aktiviserende opplegg for å hindre lange og passive stønadsløp som ofte ender med varig utstøting fra arbeidslivet gjennom uførepensjonering. Videre er yrkesrettet attføring et sentralt element i Regjeringens arbeid for å bekjempe fattigdom.

Som spøreren sier, er det for 2006 bevilget midler tilsvarende et tiltaksnivå på 26 300 plasser i gjennomsnitt under arbeidsmarkedstiltakene for yrkeshemmede. Aetat er gitt stor frihet til å vurdere hvilke tiltak som er hensiktsmessige og nødvendige for at den enkelte skal komme i ordinært arbeid. Med utgangspunkt i en individuell behovsvurdering kan aktuelle tiltak i enkelte tilfeller være kostnadskrevende, mens i andre tilfeller vurderes mindre kostnadskrevende tiltak som mer aktuelle. Tiltaksgjennomføringens mål er at mest mulig hensiktsmessige tiltak benyttes innenfor de rammer og retningslinjer som følger av departementets budsjettproposisjon og Stortingets behandling av denne.

Regjeringen vil vurdere bevilgningsbehovet for arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede på nytt i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2006, bl.a. i lys av gjennomføringen hittil i år og antall yrkeshemmede registrert i Aetat.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [12:29:35]: Jeg takker statsråden for svaret. Han var inne på at det var stor tilstrømning. Jeg kan opplyse om at det i dag står vel 27 900 mennesker i kø for å få plass i en attføringsbedrift, og denne køen er svakt økende. Blant disse personene er det mange med rusproblemer, med psykiske plager – mange har funksjonshemninger av ulik grad, og mange har stått utenfor arbeidslivet i lang tid. De trenger av den grunn hjelp til å komme tilbake og i aktivitet. Men de står opp om «morran», de er motiverte til aktivitet. Regjeringspartienes valgkamplofter gav disse menneskene grunn til å tro at de ville få høyere prioritert av en rød-grønn flertallsregjering.

Mener statsråden at en reduksjon i bevilgningene til spesielle arbeidsmarkedstiltak er forenlig med Regjeringens løfter om å prioritere de svakeste og de fattigste først?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:30:34]: Det som er utgangspunktet når det gjelder dette budsjettområdet, er at den rød-grønne regjeringen har det samme bevilgningsnivået – så vidt jeg husker – som det den forrige regjeringen hadde. Utgangspunktet for denne bevilgningen er jo at pengene skal brukes mest mulig effektivt, altså i den forstand at tiltakene skal være gode. Men Aetat har stor frihet til å kunne sy sammen tiltakene på en slik måte at de individuelt tilpasses den enkeltes behov.

Vi er klar over at det er en kø her. Den køen er heldigvis blitt mindre enn den har vært. Antall personer som står i kø, har altså gått noe ned. Men utgangspunktet er at Aetat har en stor frihet til å sy sammen tiltakene.

Åse Gunhild Woie Duesund [12:31:36]: Jeg takker igjen for svaret. Men jeg får stadig meldinger om at personer som gjør det som statsråden er opptatt av, står opp om «morran» og går til en aktivitet, må bryte midt i en tiltakskjede. Senest i går fikk jeg fra mitt eget fylke, fra Lillesand Produkter, melding om at det blir en kraftig reduksjon i antall plasser i AMB og i APS i det andre halvåret. Den samme meldingen får jeg fra Oslo og Sogn og Fjordane. Dette handler om livskvalitet for disse personene, som er de svakeste og de som trenger tiltakene aller mest.

Jeg mener det er klokt – og det er vi enige om – å satse på attføringstiltak. Men med utgangspunkt i livskvalitet for den enkelte og samfunnsøkonomiske betraktninger: Hvordan vil statsråden forklare at Regjeringen ikke ønsker å bruke det bevilgede beløp til spesielle arbeidsmarkedstiltak til å maksimalisere antall plasser?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:32:42]: Jeg mener jo at utgangspunktet for bestillingen til Aetat er at de skal få mest mulig ut av det bevilgede beløp. Det vil

selvfølgelig være Regjeringens bestilling overfor Aetat i denne sammenheng.

Som jeg sa i mitt forrige svar, er det bevilgningsnivået vi nå ligger på, helt i tråd med det Kristelig Folkeparti selv har foreslått som bevilgningsnivå for i år. I så måte har jo den nye regjeringen og den forrige regjeringen, denne statsråden og den forrige statsråden, som Kristelig Folkeparti bør kjenne godt, vært helt enige. Men, som sagt, vi skal ha en gjennomgang av dette spørsmålet i revidert nasjonalbudsjett, som vil komme til Stortinget om ikke veldig lenge.

S p ø r s m å l 2 4

Per Roar Bredvold (FrP) [12:33:47]: Jeg ønsker å stille kultur- og kirkeministeren følgende spørsmål:

«Norsk Tippings omsetning har blitt sterkt redusert siste år, mens det stadig er butikker etc. som ønsker å bli kommisjonærer, slik som f.eks. Velta handel i Hedmark.

Vil Norsk Tipping vurdere å øke antall kommisjonærer og dermed også bidra til at nærbutikkene vil kunne ha større sjanse for å overleve, i tillegg til at flere vil få mulighet til å spille?»

Statsråd Trond Giske [12:34:06]: Jeg takker for spørsmålet.

Kommisjonærene til Norsk Tipping har en viktig oppgave som formidlere av spill som tilbys i regi av Norsk Tipping. Norsk Tipping er, som kjent, et statlig eid spillerselskap der Kultur- og kirke departementet har ansvar for den overordnede styringen av selskapet og utarbeidelse av spilleregler for de spill som Norsk Tipping AS tilbyr.

Avtaler om etablering av kommisjonærnettverk ligger inn under Norsk Tippings forretningsmessige drift, som styres av selskapet selv. Etablering av nye kommisjonærer gjøres derfor ut fra forretningsmessige kriterier. Norsk Tipping AS gjør en helhetsvurdering av bl.a. vareomsetning, antall kunder, handlemonster, forventet spilleomsetning og avstand til nærmeste kommisjonær – det er det som blir lagt til grunn.

Ca. 950 av Norsk Tippings 3 955 kommisjonærer er såkalte nærbutikker/utkantbutikker. Disse butikkene står for 24 pst., altså en fjerdedel, av kommisjonærmassen, men har en omsetningsandel på ca. 10 pst. Av de 950 utkantbutikkene er ca. 300 direkte tilknyttet det såkalte MERKUR-programmet, som er et statlig støttet program for kompetanseutvikling i utkantbutikkene. Gjennom dette programmet inngås det kommisjonæravtaler der det ikke legges vekt på forretningsmessige hensyn.

Jeg vil understreke at Norsk Tipping AS er opptatt av å yte god service til sine spillere, også i Distrikts-Norge. Norsk Tipping tar dermed distriktshensyn innenfor de rammene som hensynet til forsvarlig forretningsdrift gir rom for. Selskapet har vurdert søknader om kommisjonærverv fra Velta Handel ved en rekke anledninger de senere år. Søknadene er vurdert på bakgrunn av ovennevnte kriterier for etablering av kommisjonærer og er avslått. Velta Handel er også blitt vurdert gjennom MERKUR-programmet, men med samme resultat.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:36:17]: Jeg takker statsråden for svaret, som var orienterende og bra, men selvfølgelig mangler det noe, og det er mer ja-mentalitet. Det er helt klart at man skal ha det forretningsmessige her, men samtidig ligger det litt ansvar på oss som politikere og kanskje også som statlig organ når man tenker litt distriktspolitikk oppe i det hele.

Norsk Tipping går med et godt overskudd, og man deler ut av overskuddet til mange kulturelle formål, idrettsformål etc. – dette kjenner vi alle til – men kanskje det også skulle vært en liten distriktsprofil i dette. Ofte er det her snakk om eldre folk uten bil, uten et godt kollektivt tilbud, som mangler tilbud om å spille i sitt nærmiljø. Nærbutikken mister også en del kunder, for når man skal reise og tippe og det ikke er tippemulighet i nærbutikken, handler man heller ikke der. Slik er det en tap-tap-situasjon for alle når det er såpass mange butikker som ønsker å være kommisjonærer, men som dessverre ikke får lov til å være det, selv om man ikke kommer inn under MERKUR-programmet.

Statsråd Trond Giske [12:37:23]: Jeg har betydelig sympati for tankegangen som ligger bak representanten Bredvolds spørsmål. Det er slik at å ha gode tjenester nær der man bor, er en grunnleggende verdi for folk. Derfor har vår regjering en veldig klar målsetting om å ha en offensiv distriktspolitikk, som sikrer nettopp det.

Når det gjelder Norsk Tipping, er et av premissene i representantens spørsmål at Norsk Tippings omsetning har blitt sterkt redusert de siste årene. Nå er det en sannhet med modifikasjoner, men den har i hvert fall ikke vokst – det har stått ganske stille. En av grunnene til det er at andre typer spill, på Internett, i automatbransjen osv., nå vokser veldig. Jeg tror det beste vi kan gjøre for å sikre god omsetning i Norsk Tipping, og også dermed mange kommisjonærer i distriktene, er å begrense de andre spillene. Jeg håper at det i hvert fall kan være et bidrag som representanten Bredvold kan være med på å støtte for nettopp å bygge opp under distriktskommisjonærene for Norsk Tipping.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:38:29]: Jeg takker statsråden for svaret.

Både statsråden og jeg var på årsmøtet til Norsk Tipping på Hamar for en stund siden. Noen dager før hadde Hedmark besøk av Siv Jensen, Fremskrittspartiet – vi valgte også å besøke Norsk Tipping den gangen, så vi bruker en del tid på dette.

Jeg mener det er en vinn-vinn-situasjon for alle hvis vi har flere kommisjonærer, selv om enkelte kommisjonærer kanskje ikke går med like stort overskudd som de store. Dette er en vinn-vinn-situasjon for spillerne, ved at flere får mulighet til å spille og kanskje da ikke går på nettet og bruker det alternativet, men bruker sin nærbutikk. Jeg tror det er en vinn-vinn-situasjon for kommisjonærer – jeg tror det er det for Norsk Tipping, og ikke minst for dem som skal få del i overskuddet. Jeg håper at statsråden sammen med meg og andre som vil ha en sterk distriktspolitikk, ser også på de små kommisjonærene, slik at de kan få en sjan-

se til å være med på dette. Jeg tror dette vil være med på å bidra til at distriktene overlever, ved at det også finnes mulighet til å spille på noe så uskyldig som Norsk Tippings spill.

Statsråd Trond Giske [12:39:37]: Jeg er for alle de tingene som kan gjøre at det er levelig i distriktene. Derfor har vi en aktiv distriktspolitikk, og Norsk Tipping er opp-tatt av kundene sine i distriktene.

Men Norsk Tipping lever ikke i et vakuum, de lever under noen rammebetingelser. Jeg mener følgende rammebetingelser skal til for at Norsk Tipping skal ha flest mulig kommisjonærer i distriktene:

For det først må det bo mange folk i distriktene. Det betyr at det må være arbeidsplasser i distriktene. Det opp-når vi bl.a. med en aktiv landbrukspolitikk og en politikk for primærnæringene. Der har Regjeringen, tror jeg, en veldig offensiv politikk, sammenliknet med spørsmåls-stillerens parti i hvert fall.

For det andre må vi begrense de andre spillene, de som er på Internett, de som ikke gir overskudd til veldelige formål, og som nå tar omsetning bort fra Norsk Tipping. For jo mer folk spiller på Norsk Tipping, jo mer lønnsomt er det også å ha kommisjonærer i distriktene. Det er disse rammebetingelsene som virkelig avgjør hvor mange folk i distriktene som får Norsk Tippings tilbud i sin lokalbutikk. Hvis man tror man kan kompensere dramatiske endringer i de rammebetingelsene, med negativt fortegn for distriktene, med at man f.eks. subsidierer kommisjonærer eller pålegger Norsk Tipping å ha dem i små butikker uten folk rundt, tror jeg man tar feil.

S p ø r s m å l 2 5

Vigdis Giltun (FrP) [12:41:14]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Media har den siste tiden trukket frem flere saker hvor psykiatriske pasienter begår alvorlige voldshandlinger med døden som ytterste konsekvens. Undertegnede ser med skepsis på dagens praksis, hvor pasienter blir utskrevet etter svært kort tid.

Vil statsråden nå se på dagens behandlingsformer og sikkerhetstiltak for utsatte yrkesgrupper med sikte på å etablere bedre rutiner og samhandling innenfor det psykiatriske helsevesenet, slik at fagpersonell og samfunnet som helhet kan føle seg trygge?»

Statsråd Sylvia Brustad [12:42:00]: Hendelser det vises til her, er svært tragiske. Av hensyn til mennesker som sliter med psykiske lidelser, og av hensyn til behandlingsapparatet, føler jeg også behov for å minne om at det er bare en svært liten andel av de kriminelle handlingene som har sammenheng med psykisk lidelse og handlinger i det psykiske helsevern.

Bare en mindre andel av dem som har en psykiatrisk diagnose, anses å ha en alvorlig lidelse. Av totalt drøyt 21 000 pådømte forbrytelser i 2000 ble kun 18 begått av personer som ble vurdert som utilregnelige. Av 53 drapsdømte ble seks personer etter en rettspsykiatrisk vurde-

ring ansett som utilregnelige. Dette er ifølge tall fra den rettsmedisinske kommisjon.

Jeg synes også vi som politikere har et ansvar for ikke å skape stigmatiserende holdninger overfor en gruppe mennesker. Dette fører til at mennesker med, i dette tilfellet, psykiske lidelser kan få et enda mer negativt selvbilde. Vi bør alle bidra til informasjon om at de fleste psykiatriske pasienter ikke er farlige.

Helsetjenesten har ansvar for å sørge for at mennesker med psykiske lidelser får de tjenester de trenger. Spørsmålet inviterer til å kommentere vurdering av farlighet, og håndtering av farlige og ustabile personer særskilt, noe jeg nå vil gjøre – for det er noe vi også tar på største alvor.

Dersom det er mistanke om at personer med alvorlige sinnslidelser representerer en fare for seg selv eller andre, har psykisk helsevern et ansvar for å behandle deres lidelse og i tillegg vurdere risiko for andre mennesker. Rutiner og samarbeid mellom politiet og helsevesenet og mellom sjukehusene og det kommunale hjelpeapparatet har mange steder ikke vært godt nok. Det mener jeg er helt åpenbart. Politidirektoratet og Sosial- og helsedirektoratet har nå derfor etablert et fast samarbeidsforum der de møtes hvert kvartal, og de er i disse dager i ferd med å slutføre et felles rundskriv som gir føringer for samarbeid mellom helsetjenesten og politiet. Dette mener jeg er avgjørende viktig for å forebygge farlige handlinger og for også å kunne ta vare på dem som er sjuke.

Jeg kan også informere representanten Giltun om at vi nå har et arbeid på gang, et samarbeid mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Justisdepartementet, for å se på tilbud som er bedre enn det vi har i dag, og som vi kan gi til mennesker som faller litt mellom to stoler, og som trenger litt andre tilbud enn det vi kan stille opp med i dag.

De langt fleste med alvorlige psykiske lidelser oppholder seg til daglig i sitt hjem i kommunene. Det brukes store ressurser både i kommunene og på spesialisthelsetjenestnivå samtidig som det satses på kompetanseheving og forskning. Det er helt nødvendig. De regionale helseforetakene er bedt om å etablere kontakt med relevante ansvarlige instanser på regionalt nivå. Jeg er gjort kjent med at flere helseforetak og kommuner/bydeler har inngått samarbeidsavtaler vedrørende behandling av pasienter innenfor sitt opptaksområde. Videre er det i rundskriv fra 2004 om utskrivningspraksis listet opp tiltak som skal sikre pasienter en helhetlig behandling. Det er også avgjørende viktig at det blir utarbeidet individuelle planer for pasienter for å sikre samhandling om tjenester til pasienten – at folk ikke bare skrives ut uten at man vet at de følges opp, hvis det er nødvendig.

Jeg mener at systematisk innsats og gode samarbeidsrutiner mellom etater er svært viktig. Vi ser f.eks. i Oslo et fast etablert samarbeid mellom politi og psykiatri, og et samarbeid mellom Helse Nord og statsadvokatene i Nordland og i Troms og Finnmark. Det er nå også gjennomført egen opplæring av personell i alle asylmottak for å bedre kompetansen i forhold til risikovurderinger.

Avslutningsvis vil jeg understreke at det å vurdere en pasients farlighet i forhold til seg selv eller andre, ifølge fagfolk dessverre ikke er en eksakt vitenskap. Kompetan-

semiljøer i Norge og i andre land arbeider kontinuerlig med å etterprøve de verktøy man har for å gjøre vurderingene enda sikrere. Kompetansesentrene for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri har jevnlig kurs for psykologer og psykiatere – akuttpsykiatri og sikkerhetspsykiatri – for å kunne vurdere risiko for farlig atferd og hvordan man kan unngå aggressive utbrudd. Legeforeningen arbeider nå også med en egen veileder i forhold til behandling av farlige pasienter. Jeg mener det er viktig at fagpersonell som er i kontakt med potensielt farlige pasienter, skal være trygge. Jeg vil derfor bidra til at foreliggende informasjons- og veiledningsmaterieell for helsepersonells trygghet blir vurdert, og sørge for at det blir godt nok implementert i alle ledd. Det har særlig vist seg vanskelig å forutsi farlighet hos pasienter som ikke tidligere har reagert med voldelig atferd, slik vi har sett eksempler på den siste tida. Lidelsen kan ifølge fagfolk oppstå akutt eller utvikle seg over svært kort tid. Det betyr at selv med grundig undersøkelse greier ikke psykiatrien med 100 pst. sikkerhet å identifisere alle pasienter som kan representere en risiko for andre. Dette er derfor et sentralt element ved vurderingen av denne gruppen pasienter som vi er nødt til å holde høyt hele tida.

I rundskriv om utskrivningspraksis fra 2004 er rutine-ene ved utskrivning fra psykiatrien nærmere presisert, bl.a. ved at det skal vurderes om det er behov for å gjøre formelle farlighetsvurderinger for hver enkelt.

I bestillerdokumentet for 2006 til helseforetakene har jeg lagt vekt på at behandlingstilbudet til mennesker med psykiske lidelser skal trappes videre opp, og alle regionale helseforetak skal i løpet av første tertial i år gjennomgå akuttjenestetilbudet for voksne for å sikre at tilgjengelighet og kvalitet blir ivarettatt. Jeg mener å ha gitt beskjed til helseforetakene om det, og at antall sengeplasser må vurderes og oppjusteres, fordi vi ser at det er en gruppe mennesker som ikke blir godt nok ivarettatt i det systemet vi har i dag, og som sannsynligvis trenger mer behandling enn det vi pr. i dag er i stand til å gi.

Vigdis Giltun (FrP) [12:48:36]: Jeg takker statsråden for svaret, som inneholdt veldig mange signaler om at hun ser det som viktig å jobbe med disse sakene. Det er en økning av slike saker, og det har vært veldig alvorlige hendelser når det først har skjedd noe. Det blir helt feil å regne et gjennomsnitt av alle kriminelle handlinger. Dette er tragiske hendelser som ofte rammer enten nære personer i en familie eller helt tilfeldige ute på gatene, så det er viktig at det følges opp.

Så til dette med risikovurdering. Vi vet at vi har for dårlige måleindikatorer. Når det gjelder kvinner, og ikke minst etniske minoritetsgrupper, ifølge en svensk undersøkelse, finnes det ikke noen risikovurdering av de gruppene. Her bør man kanskje satse på mer forskning. Det håper jeg statsråden vil støtte.

Dette med rask utskrivning er et stort problem, og også det med kommunikasjon mellom kommune, lege og andre instanser som skal følge pasienten videre. Det er også en fare hvis en pasient selv kan få lov til å velge om han/hun skal ha et oppfølgingstilbud. Det bør jo være et krav

om risikovurdering, og krav til at pasienten må følge anbefalingene. Jeg håper at statsråden vil støtte opp om det.

Statsråd Sylvia Brustad [12:49:52]: Jeg kan bare gjenta at en del av de hendelser vi har sett den siste tida, helt klart er kjempetragiske. Man må jo hele tida bestrebe seg på å gjøre alt som står i ens makt for å prøve å unngå slike hendelser. Jeg har tillit til bl.a. det arbeidet Statens helsedirektorat og Politidirektoratet gjør. Man kommer ut med et rundskriv i løpet av veldig få dager, rett og slett med retningslinjer for hvordan dette samarbeidet skal skje. I det ligger det jo at man må ha et opplegg der man både foretar risikovurderinger, som representanten er opptatt av, og et opplegg med oppfølging av hver enkelt dersom det er nødvendig, i kommunen eller i et annet behandlingstilbud. Det mener jeg er helt selvsagt. Jeg mener også at samhandling, som representanten er opptatt av, i dag dessverre ikke alltid er nok.

Så sier fagfolk – jeg gjentar det – at det ikke alltid er lett å kunne forutsi hva som kan skje, men man må i hvert fall sikre seg så langt det overhodet er mulig.

Vigdis Giltun (FrP) [12:50:57]: Jeg vil bare avslutte med å si at jeg er fornøyd med svaret så langt. Jeg håper at statsråden følger opp denne utviklingen, for det er i utviklingen vi ser om vi lykkes med de tiltak som iverksettes. Det sies jo at man når det skjer slike alvorlige hendelser, aldri skal ta opp en sak når en hendelse skjer. Det blir veldig vanskelig slik som utviklingen har vært. Disse hendelsene har skjedd så hyppig at det blir vanskelig å unngå å knytte det opp til noe spesielt. Jeg har valgt ikke å nevne

noen hendelser, men det er så mange alvorlige ting som har skjedd, at dette regner jeg med at statsråden følger opp nå.

Statsråd Sylvia Brustad [12:51:33]: Jeg kan bare bekrefte at dette er også jeg på vegne av Regjeringa særdeles opptatt av. Det er klart at vi ser på det som skjer, og som har skjedd, med det største alvor, og vi skal følge opp så godt vi kan.

Presidenten: Da er vi ferdige med spørsmål 25 og skulle no ha teke opp spørsmål 8.

S p ø r s m å l 8

Frå representanten Jon Lilletun til utviklingsministeren:

«Illegitim gjeld har fått en stadig mer sentral plass i den internasjonale debatten om gjeldslette. Tidligere utviklingsminister Hilde Frafjord Johnson ba Verdensbanken om å foreta en utredning av dette spørsmålet, og det ble bevilget penger til dette viktige initiativet. Dette er nå mer enn ett år siden.

Kan statsråden si noe om fremdriften i dette arbeidet, hva som er gjort, og om oppfølgingen vil bli gjort fra norsk side for å løfte spørsmålet om illegitim gjeld i relevante internasjonale fora?»

Presidenten: I forståing med spørjaren, Jon Lilletun, og utviklingsministeren foreslår presidenten at dette spørsmålet blir utsett til neste spørjetime. – Det er vedteke.

Møtet slutt kl. 12.52.
